

„A protestáns kultúra, úgy gondolom, sokkal több figyelmet érdemelne. Amit a lutheranizmus és a kálvinizmus hozott, az példa nélküli, a huszadik századig meghatározó.”

Beszélgés Kozos Kiss Tamás
énekművésszel ▶ 6. oldal

„Sok keresztény azonban úgy gondolja – nem is alaptalanul –, hogy ennek a világot bejárat aforizmának a tartalma ellentétes a Biblia üzenetével.”

Segíts magadon,
az Isten is megsegít? ▶ 7. oldal

„A fölénk magasodó kereszt alatt, az oltár előtt állva nem lehet mellébeszélni. Az igen igen kell, hogy legyen! Szinte máris ránk nehezedik a teher. Pedig mi ez ahhoz képest, ami miatt itt áll ez a kereszt...”

Szolgatestvérek ▶ 9. oldal

A reménység útkeresztvezetésében ▶ 3. oldal

Új főnökasszony a Főbé élén ▶ 3. oldal

Tiltott kereszt a nyakban ▶ 4. oldal

Siófoki ajándék ▶ 5. oldal

Detre László emlékezete ▶ 10. oldal

Melléklet: ÚTITÁRS – magyar evangéliumi lap

SZABÓ ANDRÁS FELVÉTELE

Valóban Isten Fia!

▶ Sok évtizedes hagyomány, hogy az Evangelikus Hittudományi Egyetem hallgatói passiójátékkal készülnek a nagyhétre. Passiójátékkal, amely valójában nem is játék, hanem szívből jövő igehirdetési szolgálat, amelyben megéleveníedik, szemmel láthatóvá válik hitünk alapja: Urunk, Jézus Krisztus szenvedésének és halálát, bünt lenyöző keresztjének története.

Idén – a tradicionális zuglói ösbemutató után – a harmadévesek csapata a Nógrádi Egyházmegye evangélikus gyülekezeteit vette célba szolgálatával falvakban és városokban egyaránt: összesen tizenhat gyülekezetben. A tervezett programot gazdagította egy kitérő Pest me-

gyébe, ahol a passió az Aszódi Evangelikus Gimnázium diákjai előtt is életre kelt. Egy héten keresztül kopatták az autók az aszfaltot, s minden alkalommal hatalmas vendégszereket várta a szolgálatra kész hallgatókat és kísérő lelkészeiket.

Április 1-jén, virágvasárnap hajnalban két kisbusz és egy személyautó gördült ki a teológia udvaráról – megpakolva teológushallgatókkal, lelkesedéssel, imádságokba fűzött izgalommal, feszültséggel, a „vajon képesek leszünk-e rá?” érzésével: kezdetét vette a passiókörút.

A megelőző munkálatok fáradozásai is elevenen éltek még bennük, hiszen a hallgatók körében nagyjából egy hónappal a körút előtt kezdődött a munka. A harmadévesek Bibliát olvasva szövegművet írtak és csiszoltak, átírtak és megvágta, majd próbákat szerveztek, jelmeze-

ket kértek kölcsön, mostak ki vagy éppen varrtak. Körbetelefontáltak a nógrádi lelkészeket, felmérték a leendő helyszíneket, toldozták-foldozták a teológia ütött-kopott, sokat szolgált passiók keresztjét, és feszült lelkesedéssel készültek a megmérettetésre. Közben az egyetem lelkészei – *Korányi András és Varga Gyöngyi* – már lelkesen egyeztettek a részletekről az érintett gyülekezetekkel, válogatták a bemutatató végén, a római százados hitvallása után került le róluk: „Ez az ember valóban Isten Fia volt!”

A gyülekezeti tagok idén már az előadás elejétől felfigyelhettek a szereplők szemét eltakaró fekete kendőre, amely végül a passió szimbólumává is vált, s csak a bemutatató végén, a római százados hitvallása után került le róluk: „Ez az ember valóban Isten Fia volt!”

▶ Folytatás a 3. oldalon

Egyházkerületi közgyűlések

Az Északi Evangelikus Egyházkerület közgyűlését a 2005. évi IV. tv. 84. § alapján április 20-án, pénteken 14 órai kezdettel a Nyíregyháza-Kertvárosi Evangelikus Egyházközség Szociális és Gyülekezeti Központjában (Nyíregyháza, Bolyai tér 1.) tartjuk. Az ülés várhatóan 18 óráig tart. Erre az ülésre az Északi Evangelikus Egyházkerület közgyűlésének szavazati és tanácskozási joggal rendelkező tagjait a 2005. évi IV. tv. 84. § (1) bekezdése alapján tisztelettel és szeretettel összehívjuk.

Akadályoztatása esetén, bizalommal kérjük, mielőbb jelezzen vissza az Északi Evangelikus Egyházkerület Püspöki Hivatalába. Az útiköltség-térítést a szokásos módon intézzük. Isten áldása legyen együttlétünkön.

BENCZÜR LÁSZLÓ egyházkerületi felügyelő
DR. FABINY TAMÁS püspök

Tisztelettel és szeretettel hívjuk a Nyugati (Dunántúli) Evangelikus Egyházkerület közgyűlésének szavazati és tanácskozási joggal rendelkező tagjait, valamint minden érdeklődőt a Soproni Evangelikus Egyházközség gyülekezeti termében (Sopron, Bunker köz 2.) április 21-én, szombaton délután 16 órakor kezdődő gyűlésre.

SZABÓ GYÖRGY egyházkerületi felügyelő
SZEMEREI JÁNOS püspök

A Déli Evangelikus Egyházkerület közgyűlése április 27-én 10 órai kezdettel ülést tart a Nagyszénási Evangelikus Egyházközség Fecske Pál gyülekezeti házában. Erre az alkalomra a közgyűlési tagokat és a kedves érdeklődőket szeretettel várjuk.

RADOSNÉ LENGYEL ANNA egyházkerületi felügyelő
GÁNC S PÉTER püspök

Végzetes bírvány

■ LUPTÁK GYÖRGY

Gyerekeim régi jó szokása, hogy télvíz idején folyamatosan etetik a madarakat. Kertünkben áll két meggyfa, egy cseresznye- meg egy szilvafa, szépen sorban, az ablak előtt. Ahogy didergősebbre fordul az idő, beindul a madármentő akció: apjuk-anyjuk bevásárol a piaci boltban, ők meg naponta megterítik a madárvendégek a kertben. Ott lógnak-li-begnek a fákra a cinkegolyók, és a kis etetőházikókból egymást túrják ki a kék- és feketecinkék, zöldikék, időnként egy-egy tengelic vagy más ritkább madár.

Az ablakunkból szinte páholyból lehet gyönyörködni a hatalmas madárseregben. Lehetetlen megszámolni őket, esetenként tán százra is rúghat a számuk. Mindig kéznél a távcső és mellette egy madárhatározó, így rendszeres napi program a madárvendégek megfigyelése. Remélhetőleg majd a melegebb hónapokban elfogyasztják a szúnyogokat, legyeket és egyéb rovarokat, így hálálva meg a téli gondoskodást.

Az idén télen úgy alakult, hogy szentmanúvá váltunk egy véres tragédiának. Végignéztük, amint megjelent a kertben egy karvaly, a felhőként felrebbenő madarak közül elkapott egy zöldikét, és a szemünk láttára a szilvafa ágán el is fogyasztotta. Tépett a csőr, repkedtek a tollak. Bőségesen volt időnk a beazonosításra, valóban egy fiatal karvalyfű volt a tettes.

Gyerekeim első reakciója a szörnyülködés volt: hogy tehet ilyet ez a vérszomjas ragadozó! Szegény kis madárka, ennyi volt az élete... Pedig végül is az énekesmadarak magokat esznek, a ragadozók meg énekesmadarakat, ha nincs más. Ők is élni szeretnének, nekik is enniük kell. A tél hosszú és hideg...

Mondhatnánk: ez az élet rendje. Egyik élőlény elpusztítja a másikat, hogy éljen. Mi is jóízűen elfogyasztjuk a marhapörköltet meg a sült pulykát, és nem hullajtunk közben könnyeket az állatért, amely ugyanúgy belepusztult abba, hogy nekünk ebédünkké váljék. Bár, gyerekkorom disznótorait felidézve, „Menyust” (nálunk ez volt minden disznó neve) a levágás előtti napon megvakargattuk, mintegy elbúcsúztunk tőle – majd másnap a fagyos hajnalban ő is felvisított a kés alatt.

Ez lenne valóban a világ rendje? Úgy tűnik, igen. A szomszéd képes porre menni a szomszédal egy mezsgye szőlőért. Láttunk már ilyet, ha elfajul a vita, még egymás torkának is nekiugornának. Szemesnek áll a világ – mondogatjuk. S vajon hány

barátság ment már rá, hány rokoni kapcsolat szakadt meg csak amiatt, hogy egy ponton nem számított más, csak az önös érdek, az, ki a gyorsabb, ki a szemfülesebb, ki mer nagyobbat csinálni, hazudni, ügyesebben átverni? Mindezt gyakran pillanatnyi előnyért.

Az emberiség történelmének egyik lehetséges olvasata, hogy mikor melyik népek fogyott el az élettere, vagy volt mohóbb, hatalomvágyóbb az

„A Teremtő elképzelésében, amikor végtelen szeretetéből kipattant ez a gyönyörű világmindenség, szó sem volt életünk mindennapi tragédiáiról.

uralkodója, vezetője. S aztán nem kellett több, mint egy szikra, egy végzetes pisztolylövés annak idején Szarajevóban, és bő négyévtizedes, embermilliók halála, nyomorúsága lett a következmény.

Valahol minden önző lépés mögött – akár hadüzenet, akár Trianon vagy a pénzvilág láthatatlan szürke eminenciásainak éppen most csontunkig hatoló döntései – a másik feletti hatalomvágy és a bírvány, ahogy a német mondja, a „Habgier” sejtethető. Ennek mozgatója ráadásul mindig a pillanatnyi érdek, és szinte minden esetben hiányzik belőle az előrelátás.

Most vagyok éhes, most akarok enni. Most vagyok helyzeti előnyben, most veszem el a másét. S hogy mi lesz a tettem, döntésem következménye, az már más lapra tartozik. Ahogy *Gavrilo Princip* biztosan nem gondolta, mi lesz merénylétének a következménye, úgy bankárjainknak, a „pénzügyi guruknak” sincs halvány fogalmuk arról, hogy mai döntéseiknek milyen következményei lesznek majd három, öt vagy tíz év múlva.

Lám, hová jutottunk egy hétköznapi kis madártragédiától. Mert ez nem a világ rendje, hanem sokkal inkább a világ rendtelensége. A Teremtő elképzelésében, amikor végtelen szeretetéből kipattant ez a gyönyörű világmindenség, szó sem volt életünk mindennapi tragédiáiról. Ő szeretetéből szeretetre teremtette a természetet, az egész világot. De nekünk ez nem volt elég. Azóta is folyamatosan szüreteljünk a tiltott fa gyümölcsseit, naponta fellázadva ezzel életadó Urunk ellen.

Végletekig tönkretett világunkon s rajtunk, embereken valóban csak a megváltás, Krisztus szeretete segíthet!

A szerző evangélikus lelkész, a Bács-Kiskun Egyházmegye esperese

Oratio œcumenica

Mennyei Atyánk! Hálát adunk, hogy szent Fiadat feltámasztottad a halálból, és általa utat nyitottál az örökkévalóságra! Köszönjük, hogy megújult reménységben élhetjük életünket ezen a földön! Köszönjük gondviselő jóságod minden ajándékát! Köszönjük legfőképpen az írott és hirdett Ige ajándékát, amelyben életünket formáló erő rejlik.

Imádkozunk az egész teremtett világért. Bűnbánattal valljuk, hogy mindazzal, amit kapunk, sokszor nem élünk jól, felelősségteljesen. Oly sokszor nem gondolunk a távol élőkre, sem az eljövendő nemzedékekre. Taníts minket józan mértékletességre és felelősségre! Imádkozunk azokért, akik nehéz terheket kénytelenek hordozni. Eléd visszük a beteget, a megkötözötteket és azokat, akik mások gonoszságától vagy a magánytól szenvednek.

Imádkozunk nemzetünkért, lelki megújulásunkért. Könyörgünk, ismertesd meg önmagadat minden emberrel. Add, hogy elsősorban ne másokat, hanem önmagunkat akarjuk legyőzni! Taníts minket alázatra velünk élő embertársaink iránt!

Imádkozunk gyülekezetünkért, egyházunkért és az egész kereszténységért. Szentlelked által add, hogy felismerjük bűneinket, indíts minket bűnbánatra, és adj ószinte vágyakozást a bűnbocsánatra! Adj türelmet, hogy embertársainkat akarod szerint tudjuk elhordozni! Növeld bennünk a szeretetet, és add, hogy az erősebb legyen, mint önzésünk, érzékenységünk, kényelemszeretetünk! Adj nyitott szívet, és taníts minket engedelmségre, hogy elfogadjuk akarodat, és szívesen kövessük útmutatásodat!

Add, hogy az örökkévalóság világossága ragyogja be az életünket, annak fényében láthassuk életünk egészét, múltunkat, jelenünket és jövőnket! Add, hogy szent Fiad feltámasztása a reménység forrásává váljon számunkra! Könyörgünk erőért és bölcsességért, hogy földi pályafutásunkat akarod szerint futthassuk meg. Ámen.

SEMPER REFORMANDA

„De ha valaki illetően félelmében Istenhez kiált, azt az Úr nem hagyja magára. Mint ahogy Krisztus sem marad sokáig távol félnék tanítványaitól, hanem hamarosan ott terem, s vigasztalva mondja: »Békesség néktek!« Bátorodjatok, én vagyok; ne féljete. Így van ez ma is. Mikor félelemben kuporgunk, Isten talpra állít, evangéliomot hirdet nekünk, s ezzel örvendező, nyugodt lelkiismeretet teremt bennünk.”

► Luther Márton:
Jer, örvendjünk, keresztyének!
(Szabó József fordítása)

HÚSVÉT ÜNNEPE UTÁN 1. VASÁRNAP (QUASI MODO GENITI) – JN 21,1-14

Ismétlés

hogy van itt egy fiú néhány kenyérral és hallal. Most pedig itt ülök, és ugyanúgy érzem a számban a sült hal ízét, és adom tovább a kenyeret, mint akkor.”

***

Óvodásokkal jelenítjük meg az utolsó vacsorát. No, nem valamiféle közönség előtt, hanem inkább magunknak, hogy megérezzünk valamit abból az estéből. A gyerekek – talán egy-két kivétellel – életükben először hallják a történetet. „És akkor Jézus a kezébe vette a kenyeret” – mondom, és mutatom is, hogy töröm, és adom a szájukba. Persze nincs semmi a kezemben, mégis tátnak. „Ez az én testem” – mondom, mire visszariadnak. Hús? „Milyen ízt érzel?” – kérdezem. Persze hogy kenyér. Pedig nincs semmi a szájában. „És most? Vért?” – kérdezem, mire ő: „Nem, vizet.” Mondom, hogy inkább bort. Játék? Valóságosan élük át. Úgy, mintha most ismétlődne meg az a vacsora.

***

„Amikor kihúztuk a hálót a rengeteg hallal – gondolta János –, hirtelen ott voltam azon a napon, amikor ő a hajóból tanított, aztán Péterrel beveztek a mélyre. Utána már csak a kapcsolásra emlékszem, majdnem elszűnyedtem. Akkor indultunk el úgy igazán. Péter aztán mindig azt mondta: emberhalászok lettünk. Most is itt ez a nagy zsákmány, ki tudja, mi lesz vele. Mert halászok már nem leszünk többé, az biztos.”

***

Kierkegaard érdekes könyve az *Ismétlés*. Arról ír, hogy az emlékezés elfoszlik, a remény bizonytalan várakozás, az igazi az ismétlés. Egy esemény ab-

ban fogalmazódik meg igazán, amikor megismétlődik. Az író utazást tesz azért, hogy bebizonyítsa a saját igazát, de hiába. Arra a következtetésre jut, hogy ismétlés valójában nincs is, ezt csak ő találta ki, minden megváltozik, és a változás lehetetlenné teszi az ismétlést. Aztán találkozik egy szerencsétlen fiatalemberrel (aki lehet, hogy ő maga), és végül arra jut, hogy csak a teljes kifosztottságban, amikor az embernek semmi je nem marad, akkor élheti át valaki az ismétlést.

Nem tudom, igaza van-e, de amit itt olvasunk, *János evangéliumának* függelékében, amit a hitünkben, éppen a kisemmizettségünk pillanatában átélünk, valóban ismétlés lehet. Ismétlés az, amit Jézus tesz tanítványainál, akiknek már semmijük sincs, vagy azt hiszik, hogy semmijük sincs. Ismétlésként élhetjük át az úrvacsora szentségét, amikor teljesen nyitottak, lelki koldusok vagyunk, mint a gyermekek, vagy mint akik most hallanak először erről. A halál embereiként meglátjuk a feltámasztást, bűnökben elvesztettként éljük át az Istennel való teljes közösséget.

***

Péter vizesen ült a parton. „Amikor beugrottam – gondolta –, hirtelen ott éreztem magam azon a napon, amikor láttuk őt a vízen járni. Még ma is a talpamon van az a furcsa érzés, ahogy én is megálltam a hullámmokon. Még több történet: a hit olyan erővel járt át, úgy fogott át, mint a víz. Hogy meglátott ez el? Ma újra részesevé lettem a régi történeteknek, amelyeken egykor végigvezetett. Rengeteg halat fogtam, enni adtam az embereknek, jártam a vízen. Ma újra tanítványa lettem.

A VASÁRNAP IGÉJE

Most látom igazán, hogy mit jelent az, hogy él, hogy itt ülök vele egy tűznél. Vele, akit megtagadtam, akit meghalt, akit eltemettünk.”

***

Az ismétlés teszi valóságossá Jézus történetét. Nem olvasói vagyunk csupán, nem megemlékezünk, nem filozófusai az eseményeknek, hanem átélői. Nem mi leszünk régi szereplők, mintegy az egykori dráma kosztümös megjelenítői, hanem a történet lesz maivá az ismétlés révén.

Nem csupán egykor szabadította meg Isten az ő népet Egyiptomból, nem csupán egykor vacsorázott Jézus tanítványainál, hanem itt és most ismétlődik ez meg. Miközben sérthetetlen marad a történetiség, a dráma a mi élményünk itt és most.

Nem csupán egykor adott enni a sokaságnak, nem csupán egykor fogtak rengeteg halat, nem csupán egykor járt Péter a vízen, hanem mindez most történik, részesei vagyunk, hogy elhívásunk jelen idejű legyen, hogy a csoda velünk történjen, hogy Jézus jelenléte nyilvánvalóvá legyen ma.

■ KOCZOR TAMÁS

Imádkozunk! Neked, aki az idő felett állsz, minden bizonnal sajátos élmény lehetett éveinkbe, napjainkba, óráinkba belealázkodnod. Így bátran kérünk, terems olykor olyan egyidejűséget, melyben valóságosan ragadhatjuk meg a veled való találkozást, az egykor lejátszódott történeteket, szavakat, üzeneteket. Tégy minket részeseivé csodáidnak, tanításodnak, jelenlétednek! Személyes élményeink tegyenek tanítványaiddá minket!

Anamnézis – húsvéti fényben

A feledékeny ember és az emlékező Isten

RÉGI-ÚJ LITURGIKUS SAROK

Egyre többet mosolygok magamon. A feledékenységen. Azon, amit a keserű-vidám mondás így fogalmaz: „Naponta új élményekkel ajándékoz meg az amnézia.” Ha nem írok fel valamit, biztos elfelejtem, ha felírom, akkor a papírról feledkezem meg... A keresztyén ember is feledékeny.

Néha morgok emiatt, miért is törlődik az emlékezetemből ez-az olyan gyorsan. Máskor szégyenkezem is, mert a feledékenységgel nemcsak magamnak okozok kárt, hanem esetleg másokat is kellemetlen helyzetbe hozok. Eljár az idő felettem, hogy ily feledékeny lettem?

Ugyanakkor nem győzők hálát adni a Teremtőnek, hogy egy csomó mindent elfelejtetek. Ha nem így lenne, megőrülnék. Nemcsak a túlzottan sok információtól, hanem a nyomasztó terhektől. De a feledés áldásos voltát megtapasztalva nem tartok haragot, nem rágódom hetekig-hónapokig egy sérelmen, nem idézem fel a régi, rossz élményeket, emlékeket. Olyan jó, hogy feledékeny vagyok. Csak a szépre emlékezem... Csak a jó emlékeket őrzöm meg. Sajnálom azokat, akik nem

tudják a múltjukat feldolgozni, a rosszat elfelejteni, és az emlékeztük nem hagyja, hogy megszülessen bennük a békesség. Néha gyógyító feledékenységre van szükség.

Az ördög munkája a feledékenység, az ördög munkája a görcsös emlékezés. Én Isten feledésre kész szeretetében (bűnbocsánat) és Isten emlékező jóságában szeretnék élni.

Az elmúlt vasárnap az anamnézismádság egy részét idéztük a *Liturgikus sarokban*: „Meváltónk keresztjének titkát ünnepelve feltámasztásának erejében részesüljünk”. Az iménti kérést magában foglaló anamnézismádság pedig így kezdődik: „Emlékezzél meg, Istenünk, szeretett Fiad szenvedéséről és haláláról...” S ez az Istent kérő-biztató refrén ismételt felcsendül a könyörgésben: Emlékezzél meg...!

Az Isten emlékezzete – mint ő maga – tökéletes, mégis az egyház kezdettől fogva a zsolnárossal együtt könyörög: emlékezzél meg irtalmadról és kegyelmedről (Zsolt 25,6). Az új szövetség népe pedig ezt folytatja, hiszen tisztában van vele, hogy az irtalom és a kegyelem a keresztesen mutatkozott meg a maga teljességében: Emlékezzél meg Fiad szenvedéséről és haláláról.

Három héttel ezelőtt – Judica vasárnapja, azaz „feketevasárnap” kapcsán – volt szó a szemek börtjéről. Ma fehérvasárnap van, a böjti idő már messze mögöttünk. A fehérva-

sárnap onnan kapta a nevét, hogy a húsvétkor megkeresztelték eddig hordták az új fehér ruhát (alba...), a bűnbocsánatot nyert élet jelképét. (A konfirmandusok fehér ruhája is ezzel kapcsolatos!) Ezért amikor az anamnézis imádsága hangzik, nem tudunk nem gondolni arra, hogy ez az emlékeztetés szorosán összefügg a keresztségünkkel. Istent arra kérjük, hogy ne bűneinkre emlékezzen, hanem nagy irgalmára, a kereszt irgalmára, a keresztség irgalmára.

Pál apostol a *Római levél* hatodik fejezetében elválaszthatatlanul köti össze Krisztus halálát és a keresztséget. Krisztus halálába kereszteltettünk bele. „Vagy nem tudjátok, hogy mi, akik a Krisztus Jézusba kereszteltettünk, az ő halálába kereszteltettünk?” (3. v.) A keresztségben „a mi ömberünk megfeszítettével, hogy megsemmisüljön a bűn hatalmában álló test, hogy többé ne szolgáljunk a bűnnek?” (6. v.)

A húsvéti Isten-emlékeztetés a liturgiában erre épül: a keresztesen történetekre s arra, hogy mit jelent ez az ember számára. Húsvétkor ugyanis folytatódik az apostol által megfogalmazott esemény: „A keresztség által ugyanis eltemettettünk vele a halálba, hogy amiképpen Krisztus feltámasztott a halálból..., úgy mi is új életben járjunk.” (4. v.) Majd így folytatja: „Ha pedig meghaltunk Krisztussal, hisszük, hogy vele együtt élünk is fogunk.” (8. v.)

Így kérjük: Emlékezzél meg, Urunk! Így kérjük, hogy emlékezzessen minket keresztségünkre s a benne rejlő keresztesre és húsvétra.

Emlékezni annyit tesz: feleleveníteni. A Szentírás arról beszél, hogy ennél többről van szó: emlékezni azt jelenti, hogy jelenvalóvá teszünk valamit. Valamit, ami már megtörtént. (Vagy így: ami már elvégeztetett!) Ha Isten emlékezik, akkor az nem emberi nosztalgizálás, hanem csoda: meglevenedik, és számunkra is valósággá lesz az ő nagy tetteinek sora és a megváltás egésze.

Isten az időn kívül s még inkább az idő felett áll. Mi az idő múlásában vergődünk, s alig tudjuk elképzelni, mit jelent az örök. A múlt időben akarja Isten jelenvalóvá tenni nagypéntek és húsvét eseményét – s ezáltal egészen más fénybe helyezni a halál és az élet folyamatát. (Nem fordítva: az élet és a halál folyamatát!)

Áraszd ki ránk Szentlelkedet – hangzik a másik kérés. Csak a Szentlelked tud minket, túl sokat emlékeztető és túl sokszor feledékeny embereket átformálni úgy, hogy az egy szükségesre, a kereszt evangéliumára és az abból fakadó húsvéti örömhírre figyeljünk; átformálni arra, hogy ez a legfontosabb sohase törlődjön emlékezetünk-ből, hanem mindig elevenen éljen, hiszen ez életünk és örök életünk alapja.

■ DR. HAFENSCHER KÁROLY (1F.)

Valóban Isten Fia!

► Folytatás az 1. oldalról

Szerették volna ezzel is kifejezni, hogy – akárcsak Jézus kortársai – mi is mennyire nehezen ismerjük fel sokszor az életünkben Jézus Krisztust, az élő Isten Fiát.

Kiemelkedő szerephez jutott az idén a Kísértő is, aki nemcsak a mi emberi életünket nehezíti, de az

emberi testbe öltözött Istent sem kímélte. A sátán és Jézus közötti párbeszédre és összeütközésekre hangsúlyozta az előadás azt, hogy Jézus áldozata nem alkudozás a gonosszal az emberért, hanem Isten embermentő szeretetének győzelme a Kísértő felett is.

A megtett hétszáz kilométernyi út alatt egyre jobban összeforrt a csapat,

s egyre mélyebben élték meg a gyülekezetekkel létrejövő közösséget.

Köszönjük nemcsak a gyülekezetek vendégszeretetének és a gyülekezetek anyagi támogatásának szól, hanem annak is, hogy szolgálatuk során velük élték és imádkozták át a szenvedéstörténetet: a köztünk élő Jézus szeretetét dicsérve!

■ Az EHE harmadéves hallgatói

A reménység útkereszteződésében

Lelkészeiktatás és parókiaszentelés Nemeskoltán

► Új lelkészük beiktatására és a felújított parókia megáldására gyűltek össze március 31-én, szombaton a nemeskoltai gyülekezet tagjai. Kovács Lászlót a Vas megyei esperes, Rostáné Piri Magda iktatta be hivatalába. Igehirdetéssel Szemerei János, a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület püspöke szolgált.

„Kereszteződött egy gyülekezet és egy lelkész útja” – kezdte 2Kor 1,10 alapján tartott prédikációját a püspök. „A reménység útjainak kereszteződése ez: amikor a gyülekezet útja és a lelkész személyes útja összeér.” Szemerei János ezután az „is” szócskát emelte ki a felolvasott textusból. Elmondása szerint ebben a kis szóban

lyes életúton is így érdemes végignézni” – tette hozzá. Majd így folytatta: „Most a gyülekezet és a lelkész számára közös útszakasz következik. Fontos, hogy békességben, szeretetben, építő együtt munkálkodásban teljen.”

Kovács László beiktatását követő igehirdetésében Krisztusról, az igazi szőlőtőről beszélt. „Hiszem, hogy mint keresztyének nem álmodozók, hanem a világ legrealistább emberei vagyunk” – fogalmazott a lelkész. Majd Jn 15,5 alapján négy tényt hangsúlyozott.

A vessző a szőlőtől nélkül életképtelen. A szőlőtő önmagával táplálja a vesszőt – így táplálja lelkünket Krisztus az igében és a szentségekben. A szőlőtől keresztül a vesszők egymással is kapcsolatban állnak. A szőlőtőhöz kapcsolódó vessző mindenképpen megtermi gyümölcsét –

Az úrvacsorás istentiszteletet követő közgyűlésen beszámoló hangzott el a lelkészlakás felújításának folyamatáról, majd köszöntések következtek. A Vasi Egyházmegye nevében Sztroky Attila szólt, a gyülekezetben szolgáló korábbi lelkészek közül Rác Miklós és Solymár Péter adta át jókívánságait a frissen beiktatott szolgatársnak. Teke Ilona felügyelő Kovács László előző szolgálati helye, a sandi és pati közösség köszöntését hozta. Az ő ajándékuk volt az a Luther-kabát is, amelyet a lelkész első alkalommal a beiktatási istentiszteleten viselt. Szemerei János az egyházkerület nevében szólt, és köszönetet mondott egyrészt Kovács László korábbi szolgálatáért, másrészt a nemeskoltai gyülekezetben korábban szolgálatot ellátó lelkészek munkájáért.

Ezek után a parókia udvarán sor került a felújított épület megáldására, majd a délután szeretetvendégséggel ért véget, ahol bőséges és szíves vendéglátás várta a helyi és a messzebről érkezett híveket.

■ ADÁMI MÁRIA

rendkívül mély tapasztalat és reményforrás található: abban az Istenben reménykedünk, aki eddig is, és majd ezután is megsegít bennünket. „A gyülekezet léte prédikálja, hogy az Úr törődik itt élő népével. De a szemé-

nem magától, hanem Krisztusból. „Tények ezek, amelyeket komolyan kell vennünk” – mondta Kovács László. – „Nem álmokat kergetünk, hanem a valóságos szőlőtőhöz, Krisztushoz kapcsolódunk.”

► A nyugdíjas papnők és papnék csendesnapja résztvevőinek március 31-én minden okuk meglelt volna arra, hogy keseregjenek. Az idő hűvösebbre fordult, a meghívottaknak csupán a fele tudott eljönni a budapesti Deák téren megrendezett alkalomra, a kimentésüket kérők leveleiből kiderült, hogy sokan közülük nagyon komoly betegségekkel küzdenek... Ráadásul a szervezők által választott téma cím – Szűkülő távlataink – sem tűnhetett túl szívderítőnek. Ez a cím ugyanis kérlelhetetlenül utalt az időskor nyomorúságára: az idő lejár, a lehetőségek korlátozottak.

Fogy az erőnk, fogy a türelmünk... – vázolta híven a helyzetet már előadása elején Sárkány Tiborné Kecskeméti élő lelkész. Kedves, humorba ágyazott szavai azonban korántsem keserűsre és lemondásra, sőt inkább hálaadásra indították hallgatóságát. Ahogyan a csendesnap megnyitó igehirdetésében

Nobik Erzsébet szarvasi lelképásztor asszony is tette, ő is Isten egész életünkön át hordozó irgalmára, szeretetére irányította a figyelmet. Arra, mennyi mindenben segítette át a már nyugdíjas papnékat az Úristen kegyelme aktív szolgálatuk idején. És milyen erőt ad az öregségben is az erőtlenséggel vívott csatában?! Sőt ő ott van akkor is, amikor a hit „fogytokozik” meg – Isten támasz marad a kísértés óráiban is.

Sárkány Tiborné őszinte vallomása sokaknak nyújthat vigasztalást, akik elcsüggednének megingásaik, esetleg állhatatlanságuk miatt. Bizony kemény próbákat áll ki a hit, amikor az ember betegágyba, szenvedések közé vagy éppen szerettei koporsója elé kényszerül. De Urunk ekkor is velünk van, és átsegít a lelki viharokon. Tágas terébe ez is beleillik. A papnécsendesnap témája nem véletlenül egészült ki így – utalva a 31. zsoltár szerzőjének vallomására:

szűkülő távlataink Isten tágas terében. („Tágas térre állítottad lábamat.” – Zsolt 31,9)

Beate Peschke asszony szavait Görög Zoltánné tolmácsolta

Beate Peschke asszony, aki a Bajor Papnészövetség üdvözetét adta át, Rembrandtnak a tékozló fiú hazatér-

rését ábrázoló festményéről beszélt. Felhívta a résztvevők figyelmét az édesapára, a gyermekét szorosán,

roppant szeretettel ölelő karjára és az eltérő kézfejekre. Az egyik kéz mint ha nőé lenne: finom, lágy, a másik fér-

„Kora hajnalban...”

Görög Zoltánné lett a Fébé Evangélikus Diakonisszaegyesület új főnökasszonya

A 2012-es Túrmezei Erzsébet-emlékévben gyakran történik említés arról, hogy a száz éve született diakonissza költő az egyesület rendszerváltást követő újraindulásától kezdve a Fébé főnökasszonya volt.

Halála után előbb egy évig Magassy Katalin viselte ezt a tisztséget, majd Taschner Erzsébet diakonissza testvér szolgált főnökasszonyként. Az ő halála után – Veperdi Zoltán lelkész mellett – dr. Visnyei Orsolya volt az egyesület társelnöke, ám a közel múltban lemondott tisztségéről. Helyére – ismét főnökasszonyként – Görög Zoltánnét választotta meg a Fébé közgyűlése.

Beiktatására húsvétvasárnap került sor Budapesten, az anyaház Hűvösvölgyi úti kápolnájában. Az ünnepi istentiszteleten dr. Fabiny Tamás, egyházunk diakóniai munkáért is felelős püspöke hirdette Isten ígését Lk 24,1–12 alapján. A liturgiában Veperdi Zoltán Fébé-lelkész volt segítségére (alsó képünkön).

Görög Zoltánné már évtizedek óta részt vesz az egyesület munkájában, amellyel hosszú idő óta a kőbányai gyülekezet kántora, legújabbban pedig az országos iroda munkatársa.

Személyes hangú köszöntőjében Fabiny Tamás az új főnökasszony keresztneve, Hajnalka alapján utalt a húsvéti hajnal békéjére, amelyben az asszonyok és a tanítványok a feltámadott Jézussal találkozhattak. Válaszában Görög Zoltánné az elhívásáról

tett bizonyosságot, majd imádsággal és evangéliumi énekekkel szolgált az istentiszteleten.

Az ünnepi alkalmat követően az anyaház és a vele szomszédos nyugdíjaslelkész-otthon lakói bőséges húsvéti szeretetvendégségen voltak együtt. Ezen sokan személyes emlényeket idéztek fel a Fébé múltjáról, Buda Annamária, az országos iroda diakóniai osztályának vezetője pedig színes beszámolót tartott egyházunk szeretetszolgálatáról.

Az ünneplő és hálaadó közösség tagjai azzal a reménységgel voltak együtt még órákon keresztül, hogy a megújuló Fébé-egyesület a Magyarországi Evangélikus Egyház szolgálatának hitelességéhez is hozzájárulhat.

■ BUDA ANNAMÁRIA felvételei

Nézőpont kérdése

Nyugdíjas papnők és papnék csendesnapja

fias, határozott, erős. Isten ezzel a „kettősséggel” hordozza életünket.

Délután a 17–18. század jelentős evangélikus nőalakjait mutatta be dr. Kertész Botond, az Evangélikus Országos Múzeum tudományos munkatársa. Valójában már a délelőtti beszélgetés során is elhangzott néhány régi papné neve, akik a mai nyugdíjasoknak egykor példaképeik lettek. És akaratlanul is elhangzott a kérdés: vajon a maiak közül kinek a szolgálata marad majd meg áldott emlékként az utókor számára?

A csendesnap résztvevői nosztalgiazás helyett mégis azt vették számba, arról számoltak be csillogó szemmel, hogy Isten hol használja fel őket az egyház építésében még ma is, korlátaik ellenére is. A szolgálatból ugyanis maga az Úristen sem enged nyugdíjba menni.

A csendesnap résztvevőinek talán lett volna okuk a keseregésre. Fogy az erő, eltelt az idő, közeledik az út vége... De március 31-én a nyugdíjas papnék Isten távlatából látták életüket és a rájuk váró jövőt. S ez örömet és felszabadult mosolyt csalt az arcukra.

■ B. PINTÉR MÁRTA

Hagyományörzés tegnap és ma

Passió Oberammergauban – passió Budaörsön

„Van egy kis német falu az Alpok tövében, amelynek életét minden tizedik év nyarán különös passiójáték határozza meg. A próbák az előző év hamvazószerdáján kezdődnek, ettől kezdve a férfiak nem borotválkoznak, a hajukat növesztik, kivéve Pilátust és a római katonákat. Mintegy kétezer-ötszázan járulnak hozzá az impozáns játékhoz.” (Dér András: A hagyomány őrzői, www.kepmas.hu.)

Van egy kisváros – régen magyarországi német falu – Budapest tószomszédságában, amelynek életét minden harmadik év nyarán különös passiójáték határozza meg. A próbák az adott év tavaszán kezdődnek, ettől kezdve a férfiak túlnyomó többsége nem borotválkozik, kivéve Pilátust és a római katonákat. Itt – a *Budaörsi passióban* – mintegy háromezren járulnak hozzá az impozáns játékhoz.

A fenti idézetben említett német falut Oberammergaunak hívják. A dél-németországi kis településnek körülbelül ötezer lakosa van, világhírűvé azonban a passiójátéka miatt vált, amely tulajdonképpen egy fogadalom következménye volt. A történet szerint az egész Európát megtizedelő pestisjárvány Oberammergaut sem kerülte el, és a mélyen vallásos lakosok az Úrhoz fordulva fogadalmat tettek: ha Isten segédelmével megszabadulnak a halálos járványtól, köszönésképpen tízevente passiójátékkal hálálják meg. A pestis alábbhagyott, és Oberammergau 1634 óta tízevente megrendezi a passiót, amely az évszázadok alatt világhírűvé vált.

Az előadások – általában 103 előadás és 4 nyilvános főpróba a májustól októberig tartó évad során – több mint 500 ezer nézőt vonzanak, és nemcsak Németországból, hanem a világ minden tájáról. A passiójátékok szereplői egyébként Oberammergau lakosai – ott született, illetve legalább húsz éve ott lakó játszhat csak az előadásokon, de lelkes résztvevő valóban az egész falu: Jézus halálra ítélesekor például 1000 szereplő, 120 tagú kórus látható a színpadon, a zenekari árokban 70 zenész, és általában a dirigens és a rendező is oberammergaui.

„A Budaörsi passió rendezőjeként különösen érdekes volt számomra az előadás, amelyet a budaörsi német önkormányzat jóvoltából a 2009-es előadás amatőr szereplőivel együtt láthattam. A 4700 fős nézőtérrel elég hátul ültünk, de a széles színpadon epikusán hömpölygő játék monumentalitása lenyűgöző volt. (...) Reményt, bizakodást hoztunk haza.” (Dér András: A hagyomány őrzői, www.kepmas.hu.)

A budaörsi kő-hegyi szabadtéri előadás – a *Budaörsi passió* – egy hagyomány újjáteremtése. 1933. június 11-étől, pünkösdhétfőtől 1939-ig a budaörsiek minden évben eljátszották a Kő-hegyen Krisztus szenvedéstörténetét. Ez is több volt egyszerű amatőr színjátszásnál, hiszen megmozgatta az egész falut, európai ismertséget, hírnevet szerzett Budaörsnek.

Az 1930-as években a budaörsiek a Kő-hegy fennsíkján hetven méter hosszú, húsz méter széles díszleteket építettek – több mint 25 ezer pengőért – kőből és téglából. Valamikor a kétezer fős nézőteret évente tizenöt-húsz alkalommal töltötték meg az ország minden részéből, a környező országokból idelátogató nézők, és a különleges, sikeres előadásokról tudósítások is készültek, sőt a nemzetközi sajtó magyar Oberammergau néven adott hírt a *Budaörsi passióról*.

„A Kálvária-jelenet a nyári éjszaka sötétjéből felnövő három kereszttel, a mennydörgéssel-villámlással – amelyet az eleven díszlet szüklakosziója szászoroson ver vissza – olyan szívig érő és szívig ható, hogy mindenki, aki az előadás után lesétál a köves hegyi útról, észrevétlenül is jobba, emberibbé válik utána, látta, hallotta a názáreti Jézust, aki érte halt meg a kereszten...” (Ünnep – Képes Szépirodalmi Hetilap, 1935/30. szám, július 18.)

A II. világháború, majd a magyarországi németek 1946–47-es kitelepítése hosszú évtizedekre megszakította az előadások sorát. Először 1996-ban, a németországi Auersmacheri Passió Színjátszó Egyesület vendégszerzésével és a budaörsiek statisztálásával rendezett meg Budaörs Német Nemzetiségi Önkormányzata a Jókai Mór Művelődési Házban két német nyelvű előadást. 2000-ben a Bakk Endre Kanonok Alapítványnak, illetve Budaörs Város Önkormányzatának anyagi támogatásával már a csodálatos Kő-hegyen adták elő a passiójátékot, ekkor még a csiksomlyói szövegek alapján.

Hosszas kutatás után 2002 végén került elő a *Budaörsi passió* eredeti német és magyar nyelvű szövegek nyelve, így születhetett újjá a passiójáték 2003-ban. Ezt követően 2006-ban és 2009-ben is az eredeti helyszínen és az eredeti szövegek alapján zajlottak a kétnyelvű előadások a festői Kő-hegyen. Az idén az M1–M7-es közös budaörsi szakasza fölé emelkedő, esténként gyönyörűen kivilágított kő-hegyi kápolna – Budaörs egyik jellegzetes látványa – mögötti természetvédelmi területen, a civilizációtól elzárva, de a legmodernebb technikával rendezik meg ismét a haterzen nézőt vonzó, Magyarországon egyedülálló, az oberammergaui passióhoz hasonló *Budaörsi passiót*.

A tíz előadás – 2012. május 28. és június 10. között – *Dér András* és *Frigyesi András* rendezésében tizenöt színésszel – Jézus szerepében *Nagy Péterrel*, Péter szerepében *Óze Áronnal* – és közel kétszázötven, főleg budaörsi statisztával, valamint táncosokkal, kaszkadőrökkel találkozhatnak az idelátogatók. A záró előadás – június 10-én – *Rost Andrea* operaénekes is énekel.

A több száz éves európai hagyományokat, a híres passiójátékok sorát Magyarország is folytatni kívánja a *Budaörsi passió* újraélesztésével.

■ GAJDOS-FRANK KATALIN
(További információk: www.budaorsipassio.hu)

Fokozódik a keresztényellenesség az Európai Unióban

► A Kereszténydemokrata Néppárt (KDNP) megdöbbenését és felháborodását fejezi ki azzal kapcsolatban, hogy a londoni kormány szerint nem viselhetnek nyilvánosan keresztet munkahelyükön a brit keresztények, mert az „nem kötelező a kereszténység szerint”.

Ezt *Semjén Zsolt* pártelnök közölte március 12-én a Magyar Távirati Irodával, megjegyezve: ezért a munkáltatók megtilthatják a kereszt hordását, és elbocsáthatják a feszület viseléséhez ragaszkodó alkalmazottaikat. A kisebbik kormánypárt elnöke szerint a tilítás egyértelműen keresztényellenes, és nyilvánvalóan a vallásszabadság durva, provokatív megsértése.

Semjén Zsolt úgy látja, különösen súlyos az ügy annak tekintetében, hogy a brit kormány döntése vélhe-

tően összefüggésben van azzal, hogy az Apostoli Szentsek „a természet rendje, a család és a házasság védelmében határozottan állást foglalt a meglegházasságok tervezett legalizálásával szemben”.

A KDNP felhívja a figyelmet az EU-ban tapasztalható, egyre fokozódó keresztényellenes megnyilvánulásokra és arra a kettős mércére, hogy míg az EU a magyar egyházi törvény – vallásszabadságot és hitéletet nem érintő – részleteit támadja, addig a fentiekhez hasonló keresztényüldözésekhez asszisztál – zárul a kommuniké.

Egy bírósági perben a londoni kormány úgy érvelt: nem viselhetnek nyilvánosan keresztet vagy feszületet munkahelyükön a brit keresztények. A nevezetes ügyben két brit nő a strasbourgi székhelyű Emberi Jogok Európai Bíróságához fog fordulni, hogy jogorvoslatot kérjen a keresztviselésre vonatkozó jogával kapcsolatban. A *The Daily Telegraph* című

tekintélyes konzervatív lap birtokába jutott dokumentum szerint a kormány azzal érvelt a vallási jelkép munkahelyen történő viselése ellen, hogy az nem kötelező a kereszténység szerint, ezért a munkáltatók megtilthatják a hordását, valamint elbocsáthatják a jelképhez ragaszkodó alkalmazottaikat.

A *David Cameron* vezette konzervatív-liberális kormánykoalíció lépése bizonyos körökben felháborodást váltott ki; *Lord Carey* korábbi canterburyi érsek például azzal vádolta a kabinetet és a bíróságot, hogy diktál a keresztényeknek, ami újabb példa a kereszténység hivatalos életből történő kiszorulására.

A kormány azt követően határozta a vallási jelkép viseléséről, hogy a római katolikus egyház bírálót fogalmazott meg a meglegházasság legalizálására vonatkozó brit tervek kapcsán.

► MTI

TILTOTT KERESZT A NYAKBAN

Európának jelképkomplexusa van?

► A lengyel állami légitársaság (LOT) a tiltakozások következtében elállt attól, hogy alkalmazottainak megtiltsa a vallási jelképek nyílt viselését. A társaság február 10-én közölte: a vitatott tilalmat március elejétől nem fogja bevezetni. A cég vezetése bocsánatot kért, és kijelentette: „Megértjük a felháborodást és a csalódást.”

Kompromisszum vagy valami más is?

LOT-alkalmazottak és konzervatív politikusok – főként a Jog és Igazságosság párt tagjai – azzal támadták a légitársaságot, hogy a vallási jelképek viselésének tilalma a személyes vallásszabadság korlátozását jelenti.

A légitársaság vezetése először azzal érvelt, hogy a kereszt viselése a személyzet egyenruháin diszkriminatív a mind több nem keresztény utasra nézve, más vallások követőit a repülőgépen vagy a reptereken nem szerencsés „zavarni” keresztény jelképekkel. És azt is felhozta érv-

A honlap annak a véleménynek adott hangot, hogy a légitársaság ezzel a döntéssel nemcsak a keresztény ellenségévé teszi, hanem a zsidók, a muszlimok és más vallások követői előtt is lejáratja magát.

A LOT ugyan nem vonta vissza a tervezetet, de átmenetileg felfüggesztette. A társaság szóvivője így fogalmazott: „Senkinek sem akarjuk megsérteni a vallási érzéseit.”

Európai jelképkomplexus?

A LOT keresztviselés körüli huzavonája nem példa nélküli Európában. A British Airways brit légitársaság 2006-ban tiltotta meg, hogy a repülőtéren a *check-in* pultnál dolgozó alkalmazottai – vagyis akik az induló utasok jegyeinek ellenőrzését, a csomagfelvételt intézik – keresztet viseljenek nyakukban, egyáltalán: látható módon viseljék ezt a jelképet.

Ismeretes *Nadia Eweida* esete, aki ezért beperelte a céget vallási diszkrimináció címén. Az esetet a hidegvérű britek

ként a vezetés, hogy a tilalommal külföldi társaságok döntését követi.

A korábbi közlekedésügyi miniszter, *Jerzy Polaczek* botrányosnak nevezte a légitársaság döntését. A konzervatív ellenzék képviselői azzal vádolták meg a LOT vezetést, hogy alkotmányellenes döntést hoztak. A jobboldali, konzervatív internetes portál, a *Frona* – mintegy válaszként a LOT bejelentésére – közzétette honlapján a légitársaság vezetőjének, *Marcin Pirognak* az e-mail címét, és a polgárokat tiltakozásra szólította fel.

körében szokatlanul heves vita követte, amelynek során valójában az a kérdés fogalmazódott meg, hogy mi a vallás szerepe a nyilvánosságban. Pedig a hitvalló keresztény hölgy még csak nem is korpuszos, azaz Jézus keresztre feszített testét ábrázoló jelképet viselt a nyakában, hanem nagyon is puritán „protestáns keresztet”.

Mindenesetre Európa meglehetősen konfúzus saját szimbólumaival, s ez igencsak kedvez más vallások követőinek, akik saját jelképeiket nagyon komolyan veszik, védelmezik. Sokszor ez a hezitálás is okot ad ne-

tekintélyes konzervatív lap birtokába jutott dokumentum szerint a kormány azzal érvelt a vallási jelkép munkahelyen történő viselése ellen, hogy az nem kötelező a kereszténység szerint, ezért a munkáltatók megtilthatják a hordását, valamint elbocsáthatják a jelképhez ragaszkodó alkalmazottaikat.

A *David Cameron* vezette konzervatív-liberális kormánykoalíció lépése bizonyos körökben felháborodást váltott ki; *Lord Carey* korábbi canterburyi érsek például azzal vádolta a kabinetet és a bíróságot, hogy diktál a keresztényeknek, ami újabb példa a kereszténység hivatalos életből történő kiszorulására.

A kormány azt követően határozta a vallási jelkép viseléséről, hogy a római katolikus egyház bírálót fogalmazott meg a meglegházasság legalizálására vonatkozó brit tervek kapcsán.

Az eljárást a budaörsi kő-hegyi szabadtéri előadás – a *Budaörsi passió* – egy hagyomány újjáteremtése. 1933. június 11-étől, pünkösdhétfőtől 1939-ig a budaörsiek minden évben eljátszották a Kő-hegyen Krisztus szenvedéstörténetét. Ez is több volt egyszerű amatőr színjátszásnál, hiszen megmozgatta az egész falut, európai ismertséget, hírnevet szerzett Budaörsnek.

„A Budaörsi passió rendezőjeként különösen érdekes volt számomra az előadás, amelyet a budaörsi német önkormányzat jóvoltából a 2009-es előadás amatőr szereplőivel együtt láthattam. A 4700 fős nézőtérrel elég hátul ültünk, de a széles színpadon epikusán hömpölygő játék monumentalitása lenyűgöző volt. (...) Reményt, bizakodást hoztunk haza.” (Dér András: A hagyomány őrzői, www.kepmas.hu.)

A budaörsi kő-hegyi szabadtéri előadás – a *Budaörsi passió* – egy hagyomány újjáteremtése. 1933. június 11-étől, pünkösdhétfőtől 1939-ig a budaörsiek minden évben eljátszották a Kő-hegyen Krisztus szenvedéstörténetét. Ez is több volt egyszerű amatőr színjátszásnál, hiszen megmozgatta az egész falut, európai ismertséget, hírnevet szerzett Budaörsnek.

Az 1930-as években a budaörsiek a Kő-hegy fennsíkján hetven méter hosszú, húsz méter széles díszleteket építettek – több mint 25 ezer pengőért – kőből és téglából. Valamikor a kétezer fős nézőteret évente tizenöt-húsz alkalommal töltötték meg az ország minden részéből, a környező országokból idelátogató nézők, és a különleges, sikeres előadásokról tudósítások is készültek, sőt a nemzetközi sajtó magyar Oberammergau néven adott hírt a *Budaörsi passióról*.

„A Kálvária-jelenet a nyári éjszaka sötétjéből felnövő három kereszttel, a mennydörgéssel-villámlással – amelyet az eleven díszlet szüklakosziója szászoroson ver vissza – olyan szívig érő és szívig ható, hogy mindenki, aki az előadás után lesétál a köves hegyi útról, észrevétlenül is jobba, emberibbé válik utána, látta, hallotta a názáreti Jézust, aki érte halt meg a kereszten...” (Ünnep – Képes Szépirodalmi Hetilap, 1935/30. szám, július 18.)

A több száz éves európai hagyományokat, a híres passiójátékok sorát Magyarország is folytatni kívánja a *Budaörsi passió* újraélesztésével.

■ B. L.

Siófoki ajándék

Siófokról ajándék érkezett. CD és DVD formájában, azaz egy hanglemmez orgonamuzsikával és egy hat rövidfilmből álló látványfantázia a

Önkormányzata – és még sorolhatnám hosszan.

Nagyszerű vállalkozás ez: értékelni a jó hangszert, a „faerdő” adta

mégis beleillik a barokk hangszerménybe.

A műsorban egymásnak kiegészítői, mintegy komplementerei *Vivaldi, Bach, Mozart, Farkas Ferenc* és *Lehotka Gábor* kompozíciói. Minden darabnak vannak különleges pillanatai, amelyekhez értő módon nyúlt *Teleki Miklós* – szakszerű megformálással, pontos játékkal.

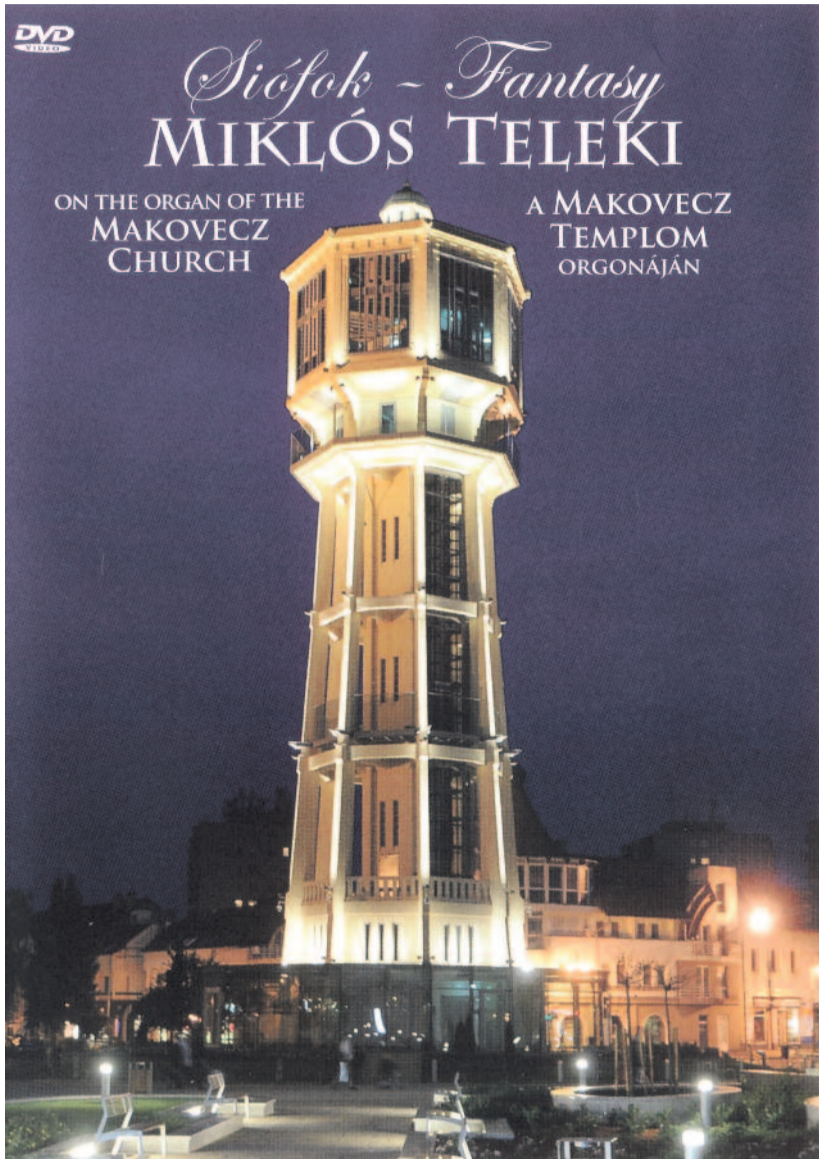
A DVD-n a vizuális meditációért és gyönyörködtetésért „felelős” művész házaspár a környékről, a Balatonról, főként az északi partjáról mutat képeket, s e különlegességeket vegyíti a templomot és annak egészen apró részleteit bemutató felvételekkel. A képsorokba újra meg újra bevillan az orgonista alakja, néhol csak a billentyűkön könnyedén – vagy éppen súlyosan – játszó ujjak tűnnek fel, vagy a lábak korrekt pedáljátéka látszik. Így szinte részesei vagyunk egy koncertnek, amely azonban része a kozmikus szépségnek, a természet világának, a hangok nagy világharmóniájának.

Csak aki nagyon szereti az Isten jó kedvében megteremtett balatoni tájakat és természeti jelenségeket s a tiszta-szép zenét, az tud így fényképezni és vágni. A vízcsobogás, a mozgásokkal szinte Istent dicsérő madarak, apró virágok, tarka mezők, áttűnő felhők, megragadó városképek, impozáns hegyek, játszadozó hullámok, nagyszerű fényjátékok elvarázsolják a nézőt, s a háttérben megszólaló orgonamuzsika szárnyára veszi a képek özönét.

Érdemes hát kézbe venni a CD-t, még inkább a DVD-t s időt szánni arra, hogy a siófoki fantázia felüldítsen, gazdagítsa, a lelkünket simogatva megérintsen. S milyen jó lenne, ha a következő ilyen alkotás a templomhoz még jobban illő és kötődő egyházzenei kompozíciók és azok nyomán megszületett képi hitvallások anyaga lenne! Mert ez a siófoki ajándék – folytatásra vár!

■ DR. HAFENSCHER KÁROLY (IF.)

Siófok – Fantasy. Teleki Miklós a Makovecz-templom orgonáján. CD, DVD.

hanglemmez hordozta muzsikára. Szemet, fület, de inkább így fogalmazok: szívet-lelket gyönyörködtető.

Mindez nem jön létre, ha nincs *Teleki Miklós* orgonaművész, aki a Siófoki Alkotók Körének tagja; ha nincs a *Makovecz Imre* által megálmodott siófoki evangélikus templom; ha nincs az *Aquincum* Orgonauzem gyönyörű mesterhangszere; ha nincs *Róka Ildikó* és *Móczár István*, akik nemcsak csodálatosan láttak, hanem mesterien láttattak; ha nincs a kiadványt támogató Siófok Város

akusztikát és megszólaltatni sokak által szívesen hallgatott szerzőket.

Teleki Miklós – *Lehotka Gábor* tanítványaként – precíz, jól felkészült muzsikusként, aki a lemezen népszerű darabokat szólaltatott meg tiszta játékkal. A darabokon és az orgonaregiszterek kiválasztásán érződik, hogy a művész örömmel játszik e barokk diszpozíciójú hangszeren. Az orgona intonálása igen szépen sikerült, különösen is a princípál-plénum fénye és egysége kiemelkedő. Sajátos zamata van,

Jegyzetlapok

(Napló, 2012)

Idős tanárember. A vendégen a sor, és ő szomorúan beszél önmagáról. A tanár élete szétfolyik óráiban, tanítványain át a feledésbe. Alig tett valamit, hiába tanította lelkesen hét évszázad magyar költészetét – mondja. Úgy néz vissza a lepergő évtizedekre, mint örökös készülődésre, hogy *Balassi, Ady, Kosztolányi, József Attila* több legyen a tankönyvek száraz szövegénél. Hogy a versekből kibontsa a veszendő életet. Még akkor is, ha jutalma csak egy-egy sikerült óra emléke vagy a rámosolygó tanítvány hálája.

Hallgatom az idős férfit, és nem érzem elégedetlenségét. Nincs igaza. Nagyon is sokat tett azzal, hogy a szépre nevelte a fiatalokat, az irodalom szeretetére. Olykor derűt lopott a hétköznapi szürkeségébe.

***

Kibédi Varga Áron. Az 1930-ban Szegeden született, 1948-tól Hollandiában élő író naplója a legrövidebb följegyzések gyűjteménye. Sokszor néhány hónap mindennapos megfigyelései. Álmodok és töprengések.

2011. január 11-én írta: „Két szempontból tekinthető a kereszténység minden más nagy vallásnál tökéletesebbnek. A szabályok betartása korántsem olyan fontos, mint a mohamedánoknál és a zsidóknál, viszont a keresztény vallás választ ad az emberek két legnagyobb problémájára: mi történik velünk a halál után? És hogyan kell élnünk a földön?”

***

Füst Milán: Napló. Négy évtizeden keresztül írta jegyzeteit a költő. Este, az éjszaka csendjében „újra meg újra megkísérelte szavakba önteni az átélt, látott, észlelt jelenségeket, élményeket lényegét” – olvassuk a kiadvány fülszövegében. Káprázatos tudás, bölcsesség tárul elénk a kötetekből. 1945 novemberében írta: „Húsz év után viszontlátom saját szavaimat. Karinthy nálam aludt, s én így szóltam hozzá: Az, hogy az emberiség iránt jó vagyok, nem ment fel a kötelezettség alól, hogy egyesek iránt is jó legyek... S most szó szerint benne van hátrahagyott naplójában.”

***

Várakozás. Korán érkeztem a találkozóra. Sétálok, és közben nézem a téli fákat, hallgatom a fura neszeket, zörejeiket. Mi lehet? Végre felfedezem egy meggörbült akácra a harkályt.

Gyönyörű madár, és szorgalmasan végzi a munkáját. Kopp-kopp, ütögeti a halott ágakat. Lehántja a magas fa kérgét, abból szedi ki a férget. Kúszik fölfelé ügyesen, és fúr sebesen: kopp-kopp – zeng a hőlepte kert. Körbejárja a vidéket, azután visszazáll, talán nem elégedett, vagy társakat hív. Néhány perc múlva hárman sorozzák a felső részt, és pihenésképpen szerelmes csivitelésre is futja a fagyos délelőttben.

***

A mai élet. Művészet az életünk, hogy kibírjuk, és megmaradunk. Mindennap vizsgálunk: kitartásból, türelmebből, abból, hogy nem szabad földadni a reményt. Különben széthull minden körülöttünk. Minden pillanatban meg kell vizsgálni a napok üzenetét, s közben arra is figyelni kell, mit felel a világ. A végén mindig ellenünk vall. Nem szabad ezen csodálkozni; ébernek kell lenni, keménynek és ridegnek, önmagunkkal szemben is.

***

Piros lámpás házak. Meglepve halom, hogy Bécs bordélyházai segíteni akarnak a hajléktalanoknak. Megcsappant a forgalom a nagy tél miatt, fűteni pedig amúgy is kell. A vörös, nagy, tükrös szobákkal elégedettek az új lakók. Melegednek, szendvicset majszolnak, forró teát kortyolnak. A fiatalabbak bizonyára kedves nőkről is álmodnak, akik nagyon hiányoznak a csillagatlan éjszakában.

***

Argentín csoda. Olvasom, hogy a jeles festőművész, aki régóta készült öngyilkosságára, megmenekült. Elbúcsúzott barátaitól, morfiomos injekciót fecskendezett bal karjába, és várta a végső percet. De az nem jött, sőt egyre jobban lett, erősödött, mert a patikában „rossz” gyógyszerrel kapott: szőlőcukrot tartalmazó fiolák voltak a dobozban. Úgy látszik, a halál nem mindig komoly, olykor szeret tréfálkozni, szereti életre ítélni az embert.

***

Lázadó fiatalok. Mintha tele lenne velük a világ. Az arab országok legszegényebbei egyre forróbb hangon tiltakoznak. Minden ellen. De főleg a korrupció vezetőket akarják elzavarni, ha kell, harccal, akár életük árán is. A fiatalok demokratikus többpártrendszer követelnek, újat a régi helyett. De mi lesz, ha fanatikus, magukat felrobbantató mohamedán csoportok kezébe kerül a hatalom? A történelemből sok példát lehetne sorolni, elég egyet fölemlíteni: Oroszországban elűzték a cárt, és jött *Lenin, Sztálin* és milliók szörnyű szenvedése, milliók értelmetlen halála!

***

Az Újszövetség. Most, hogy egy év után becsukom apámtól kapott öreg Bibliámat, egy pillanatra elgondolodom. Reggel, délben, késő éjjel különös varázssal szól hozzám Jézus. Csodálatos szavait úgy kortyoltam, mint aranycsillogású óbort, mint nagy költők versüzenetét, százfájdalmú sorait, mágikus szófűzéseit. Egyre jobban megerősödtem bennem, hogy Jézus mondatait nem lehetett utólag kitalálni, ezeket csak ő mondhatta, a legkülönösebb istenember! A legnagyobb költő. Átvilágított, tisztára mosdatott ez a szelíd hang, felöltöztetett a reménybe észrevétlenül.

■ FENYVESI FÉLIX LAJOS

Kórházba szállították a bakizó hírolvasót

Meglepő stílusban és kommentárokkal olvasta fel a híreket a Kossuth rádió bemondója, *Auth Magda* húsvét vasárnapján. A hírolvasó többször belezavarodott a szövegbe (elsőként épp az evangélikus elnök-püspök ígéhirdetésével kapcsolatos információ közlésekor – a szerk.), és hangos „nyugi, nyugi, nyugi” monológgal próbálta magát

egyesbe hozni. A hírek egyébként a keresztény ünnepi alkalmakról szóltak.

A stúdióban végül megszakították a hírblokkot, és nekiláttak a sporthírek felolvasásának, ám *Auth* zavart motyogása ezalatt is hallható volt.

A rádió közleményt adott ki, mely szerint „a korrektil meg-

szerkesztett hírek a Kossuth rádióban a hírolvasó rosszullete miatt zavarosan és hibásan hangzottak el. A Magyar Rádió Zrt. vezetése megértést és elnézést kér mindazoktól, akiket akaratlanul is megsérthettek vagy megbánthattak az elhangzottak.”

A rádió hangtárából törölték a felvételt.

A bemondónő munkavégzés közben, a mikrofon mögött lett rosszul, majd kórházba szállították – közölte a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap (MTVA) kommunikációs igazgatósága hétfőn. Közleményükben határozottan cáfolják azt az interneten terjedő híresztelést, amely azt állítja, hogy a hírfelolvasó alkoholos

befolyásoltság alatt volt. Ismertetésük szerint a munkatársak intézkedésének köszönhetően *Auth Magdát* kórházba szállították, gyógykezelése jelenleg is tart.

Auth Magda nem először hibázik: 2002-ben *Bolgár Györgynek* a rádiótól való távozásához fűzte hozzá: „Na végre.”

► MTI

ÁPRILIS 11.
A KÖLTÉSZET NAPJA

SZÉP ERNŐ

Jézus Krisztus

Emberek istene,
Istennek embere,
Te lehajtott fejú,
Megszegezett kezű,
Lecsukódott szemű,
Te megfagyott ajkú,
Te kihatadt szívű,
Te örökre vérző,
Útszél elhagyottja,
Meztelen testű,
Hóféhér szemérmes.
Tavasszal lombtalan,
Nyáron napon égő,
Te ősszel megázó,
Te télen megfázó,
Szelben takaratlan,
Viharban búvatlan.
Te nappal életlen,
Éjszaka fekvetlen.
Őzvegyek karója,
Leülő koldúsnak
Támasztó párnája,
Minden úttalannak
Útmutató fája.

Gyermekek rokona,
Véneknek pajtása,
Vándoroknak botja,
Bohóknak tútora,
Pásztorok vezére,
Juhok gypájújából
Tövist válogató,
Szamár hosszú hátát
Végig símogató.
Jajnak trombitája,
Sóhajnak vonója,
Némának ekhója,
Könyveknek kendője,
Éhes vendéglője,
Bénának fürdője,
Esetnek mentője,
Vakoknak gyertyája,
Poklosok barátja,
Halálnak ekhója,
Mindenki testvére,
Egyetlen magános.
Te másról beszélő,
Te tengerre lépő,
Te egekre néző.
A kínoknak grófja,
Herczegek hercege,
Királyok királya,
Szegények szegénye,
Harmincz ezüst érő,
Harminczhárom éves.

Te felhőbe szálló,
Te mennyekben járó,
Tejútton sétáló,
Fényességben álló,
Szivárványra dülő,
Te angyalt tanító,
Te bárányt vezető,
Galambnak gazdája,
Kelet majorosa,
Nyugat bíborosa,
Csillagok csillaga,
Örök trónörökös,
Örökös boldogság.

HIRDETÉS

Meghívó

Kórusangverseny lesz a nagy-
tarcasai evangélikus templom-
ban április 22-én, vasárnap 17
órától. Műsoron *Vivaldi: Credo*,
Thompson: Alleluja, további
hallelujafeldolgozások, hang-
szeres darabok. A zeneműveket
előadja a *Nap-kórus*: a gyüleke-
zet énekkara, zenészei és ven-
dégművészei. Az alkalom ige-
hirdetéssel zárul. Minden érdeklő-
dőt szeretettel várunk.

Dicsérni Istent magyar nyelven

Beszélgetés Kobzos Kiss Tamás énekművésszel

► Csend van a népzenei iskolában. Készülődés a délutáni órákra. Váratlanul népdal csendül föl, négyen éneklük: tanártársukat köszöntik születésnapján. Az irodában várakozom. Szakkönyvek a zsúfolt polcokon, soha nem látott hangszerek. Van közöttük tenyérnyi is, elgondolni is nehéz, hogyan lehet ezzel jókedvre deríteni embereket. Végre megérkezik. Középre tolja a kis asztalt, szemében meleg fény, bölcsesség. A vendégnek az az érzése, *Kobzos Kiss Tamás* fontos dolgokat tud. Talán azt, hogy nagy a zene hatalma: gyógyít és fölemel. Az Óbudai Népzenei Iskola igazgatója ezért járja az országot, Erdély porló kövü templomait, Magyarokizsa őszi fesztiváljait. Viszi a szépet, régi századok üzeneteit. Volt és elkövetkező születésnapokról beszélgetünk. Az idő múlásáról a nyárba fordult tavaszban.

– Lehet, hogy a muzsikos más-
képp éli meg az időt – kezdi az em-
lékezést. – Én meg nem a mában
élek, szüntelenül vissza kell men-
nem a múltba. Legközelebbi műso-
rom ezer év magyar kultúráját tek-
inti át. Két mű fogja keretezni: az
egyik az *Atila királról ének Kós
Károlytól*, a másik *Szabados György
Naphimnusa*. Ezen belül vannak
hangsúlyok, a protestantizmus év-
százada, *Balassi, Tinódi*, aztán *Cso-
konai*. Állandóan utazom, szóval
annyira nem aggasztanak a pergő
napok, teszem a dolgomat.

– *Édesapja, a jeles „debreceni” köl-
tő az idén lenne százéves...*

– Nagy generáció volt az övék:
*Weöres Sándor, Jékely Zoltán, Vas Ist-
ván, Takáts Gyula, Kálnoky László...*
És össze is tartottak.

– *Eredetileg nem zenésznek in-
dult.*

– Vegyész szakon végeztem az
egyetemen. Ezen el is csodálkozom,
hogyan kerülhettem oda, mert ennek
később nyoma sem maradt...

Apám könyvtára, Csokonai szere-
tete, a versek gyerekkoromtól kísér-
tek. Anyám erdélyi származású, s később
rájöttem, nekem oda el kell
mennem. Ami a zenét illeti, amikor
elkezdtém gitározni, inkább ameri-
kai népdalokat énekeltem, mert volt
egy jó angoltanárom. Aztán a Páló-
czi-gyűjtemény s hogy 1972-ben
megismerkedtem *Kallós Zoltánnal*,
megfordította a dolgokat. Elmond-
hatom, elég egyenes út vezetett a
népzene és a régi zene felé.

Amit kutattam, az nem is a né-
zene volt, hanem a 16. század protes-
táns hagyományja; azután Csokonai
korának énekei – ez a két pillér, ami
a legfontosabb lett a számomra.

– *És maradt ezen az úton.*

– Hogy így történt, abban benne
volt a debreceni kálvinizmus is. Nem
mondom, hogy ottani gyökereim
vannak, mert apám a Kunságból
jött. Vallásánként Váradra került;
szeretném, ha ebben az évben ott is
emlékeznék rá, hiszen öt évet töl-
tött el, bekerült az irodalmi életbe.
Tartotta a kapcsolatot Jékelyvel, le-
velezett Weöres Sándorral, hál' Isten-
nek, ezek könyvben is megjelentek.

– *Hogyan vett irányt az érdeklődé-
se a népzene felé?*

– Ez egy csoda volt. Egy hangleme-
zig megy vissza. 1964-ben jelent
meg, és nem is magyar közönségnek
szánták, hanem egy nemzetközi kon-

ferencia résztvevőinek; maga *Kodály
Zoltán* segítette az elkészítését. Volt
rajta csángó ének, volt rajta székeli ze-
ne *Lajtha László* 1940–41-es gyűjté-
séből, és volt gyimesi furulyamuzsi-
ka, olyan hangszerek, amelyekről
nem is hallottunk. Revelációként
hatott rám!

Nem véletlen, hogy aztán mi,
akik nem tanultunk túl sok zenét,
lettünk azok, akik ezt az örökséget
továbbvittük...

Lajtha benne volt a protestáns ze-
nei életben, az ő gyűjtése nélkül va-
lószerűleg *Kallós Zoltán* sem indul
el saját szülőföldjén kutatni kin-
csek után. És jöttek a nagy elődök:
Domokos Pál Péter, Lükő Gábor,
akiket személyesen is megismer-
tem 1970 körül. Biztatást kaptam tőlük,
az „apám helyett apám” szívbéli
magatartását...

Még nem beszéltem *Szabados
Györgyről*, akinek a legtöbbet kö-
szönhetem, mert nagyon szép a
múlttal foglalkozni, de ő a jövőbe
vitt el engem. Egy szebb magyar jö-
vőbe! Szóban és zenében is. Ő egy
új világot alkotott. Nagyon sok ta-
nítványa van, nagyszerű zené-
szek, akik valamilyen módon egy
részét továbbviszik. De aggódva fi-
gyeljük, hogy sikerül-e az egész-
szet átmenteni.

– *Mindezek gyúrták vérbeli ze-
nésszé?*

– Az erős egyéniségek formál-
tak. Én nem tartom magam an-
nak, inkább befogadó vagyok, bár
itt vezetőként vagyok feltüntetve,
direktorként dolgozom huszonhat
éve. Anyám mentalitását örököl-
tem, szeretek embereket hallgat-
ni, tanulni tőlük. A zenembe va-
lami módon ez beépül.

– *Mennyire érdeklik a ma embe-
rét a múltnak azok a kincsei, ame-
lyeket Ön megszólaltat?*

– Most nem olyan evidens, hogy
Tinódit vagy *Balassit* énekeljek, ah-
hoz közeg kell. Legutóbb *Zuglóban*
volt ilyen a református templomban.
Egyik barátom kifestette gyönyörű
kazettákkal, hívott engem is, és ott,
úgy érzem, helye volt ennek.

Nagyon hiányzik, hogy az ifjú-
ságnak énekeljek. Azt mondják, a fi-
atalokat nem érdekli a régi zene. Én
nem hiszem, hogy ez teljesen így van,
hiszen a protestantizmus a 16. szá-
zadban is a gyökerekhez nyúlt vissza.
Már a huszita Bibliával elkezdődött
az, hogy ismerjük meg pontosan, mi

is van benne. Ez egy fantasztikus szö-
veg, minden magyar embernek olvas-
nia kellene. Ugyanaz a nyelv, amit a
csángók megőriztek. Hatszáz eszten-
dős ez a fordítás, mégis értjük és érez-
zük ódon szépségét.

– *Fesztiválokra is lehetett halla-
ni Önt?*

– Csikszeredában a régi zenei
fesztiválon húsz alkalommal vettem
részt. 1980-ban kezdődött el, betiltot-
ták, majd öt év után újból elindult.
Hívás nélkül is mentem, mert nagyon
fontosnak éreztem.

– *Régi századok jelesait miért nem
becsüljük?*

– Nyilvánvaló, hogy *Balassit*, *Ti-
nódit*, *Csokonait* ötszáz év után nem
lehet jelenkori hagyományként kezel-
ni. Más keleti népek persze nem így
vannak ezzel, mert a törökök gond-
 nélkül élnek több száz éves da-
lokot. Ott ugyanúgy tisztelik a na-
gyon régen élt filozófust, mint egy
kortárs költőt. Nálunk újat kell alkot-
ni, modern műveket, belekeverni
mindenféle idegen anyagot.

Nekem az a tapasztalatom, nem
kell az emberek helyett gondolkod-
ni. Tudják, hogy mi a szép és érté-
kes. A jövő dönti el, hogy a jelen kí-
sérletei jót hoztak vagy rosszat en-
nek a népnek.

– *Hogyan jött létre az Óbudai
Népzenei Iskola?*

– A gyökerei a hetvenes évekre
nyúlnak vissza. *Béres János* kezde-
ményezte a tanítást, az ő hívására
kerültem ide, és 1991-től lettem az
intézmény vezetője. A táncmozga-
lom hozta meg igazán a nagy érdeklő-
dést iránta. És tart az érdeklődés,

most már a harmadik generáció
van itt. Tehát már a nagypapák
hozzák az unokákat. Tizenkét tanár
van, kétszáz növendék és nagy,
együttes zeneszeret. *Kallós Zoltán*
jól megfogalmazta: „Miért olyan
különös, hogy megtanuljuk a hagyomá-
nyt, hiszen az anyanyelvünket is
megtanuljuk.”

– *Életének melyek a fontos helyszí-
nei, települései?*

– Tizenkét évet éltem *Szigetmo-
noston* mint kántor, falusi közeg-
ben, kálvinisták között. Nemrégén
a *Debreceni Református Kollégi-
um* dísztermében volt koncertem és
rendhagyó órák a diákokkal, ami-
re régóta vágytam. Mikor hatvan-
éves lettem, *Szenci Molnár-díjat*
kaptam, tehát számon tartanak a
nagyvárosban. És apámat is, ő volt
a baráti kör elnöke.

A protestáns kultúra, úgy gondo-
lom, sokkal több figyelmet érdemel-
ne. Amit a lutheranizmus és a kál-
vinizmus hozott, az példa nélküli, a
huszadik századig meghatározó.
Nekünk ez életmentő volt egy
olyan helyzetben, amikor nem lé-
tezett az ország! Amikor a „haza
a magasban” állapotában élt a
magyarság. Miből lehetett erőt
meríteni? Hát abból, hogy magyar
nyelven dicsérjük az Istent!

– *A bűnbánatot sokszor elfeled-
jük?*

– Nem szabad elfelejteni! Ez is
nagyon szép kálvinista és lutherá-
nus hagyomány, amit legszebben
Esztergomi Farkas Andrásnak az
éneke örökít meg; ahhoz, hogy
valóban elhiessük, hogy az Úris-
tennek célja van velünk, meg kell
ismernünk magunkat, és be kell
vállanunk bűneinket. Egyénileg és
közösségekben is.

– *Milyen érzés templomban éne-
kelni?*

– Kis falusi kápolnában, nagyvá-
rosi templomban, mindenütt érzem
Isten jelenlétét. Én énekekhez keres-
tem hangszereket; izgattott, hogy a
tekerőlant miként szólal meg. A
hangja érdekelt, a hangzás, az, me-
lyik dallamhoz lesz jó. Akár truba-
dúr-, akár 16. századi magyar ének.
Van, amihez csak a tekerő jó, van,
amit csak lanton lehet kísérni, és van,
amit kobzon. Csak így tudom régi
századokba visszarepíteni magunkat,
hogy megmerítkezzünk a gyönyörű
istendicséretekben.

■ FENYVESI FÉLIX LAJOS

Segíts magadon, az Isten is megsegít?

„Segíts magadon, az Isten is megsegít!” – ugye számtalanszor hallottuk már ezt a mondást? De tudjuk-e, honnan van? Sokan úgy gondolják, hogy a Bibliából származik, de ha elkezdzenék keresgélni, nem találnák. Sajnos az egyesült államokbeli Fehér Ház sajtótitkára, Jay Carney is ebbe a hibába esett, amikor a Bibliára hivatkozva idézte ezt a szótást tavaly novemberben.

Egy 2000-ben készített felmérésből kiderül, hogy a megkérdezett amerikaiak hetvenöt százaléka hiszi azt, amit Jay Carney, sőt egyesek szerint a mondás a *Tízparancsolat* előírásainak egyike.

Sok keresztény azonban úgy gondolja – nem is alaptalanul –, hogy ennek a világot bejárt aforizmának a tartalma ellentétes a Biblia üzenetével.

Akkor viszont hol keressük a forrását? Ha időrendben szeretnénk haladni, akkor egészen az ókori görögökhöz kell visszanyúlnunk.

Először a Krisztus előtti 6. században találkozhatunk vele *Aiszóposz* (*Aesopus*) egyik meséjében. Ez a kis történet egy kereskedőről szól, aki az országúton utazik az árujával. A kocsi kereke egyszer csak belesüllyed a sárba. A kereskedő ekkor Herkuleshez kiált segítségért. A történet szerint a félisten meg is jelenik, de a helyett, hogy kihúzná a kocsit a sárból, ráparancsol az emberre, hogy először tegyen meg minden tőle telhetőt, és csak azután kérjen mástól segítséget. Mint láthatjuk, a mondás nem szó szerint található meg a történetben, de a mondanivalóját nagyon érzékletesen adja vissza.

Görög drámaírók műveiben is találkozhatunk ezzel a gondolattal.

Például *Aiszkhülosz Perzsák* című drámájában: „Amit ember siettet, abban isten is segít.” Egy régi görög közmondás is őrzi ezt a mondanivalót: „Nem elég, hogy Athéné az oldaladon áll, mozgassd a kezedet is!”

Most pedig ugorjunk a 17. századi Európába. Egy walesi költő, *George Herbert* (1593–1633) szőlősgyűjteményében szerepel egy olyan mondat, amelyet ha lefordítunk, szinte már az általunk is ismert szótást kapjuk. *Jean de la Fontaine* (1621–1695) egyik művében pedig ez a mondat áll: „Segítetek magatokon, és a menny segíteni fog nektek.”

Úgy tűnik, hogy *Benjamin Franklin* (1706–1790) *A gazdagodás útja, amint azt a szegény Richard egy pennsylvaniai kalendáriumban világosan megmutatja* (1736) című műve nyomán vált világhírűvé ez a mondás. Benjamin Franklin deista volt, vagyis hitt Istenben, de úgy gondolta, hogy az Úr nem avatkozik bele a világ ügyeibe, így minden felelősség az emberekre hárul. Egy angol politikai gondolkodó, *Algernon Sidney* (1623–1683) pedig már előtte megfogalmazta a szótásnak a modern változatát: „Isten segít azoknak, akik segítenek magukon.”

Ismeretes hasonló mondás az iszlám hagyományban is, mely szerint *Mohamed* próféta ezt mondta: „Bízál Istenben, de kösd meg a tevédet!”

Láthatjuk tehát, hogyan került be a szótás a köztudatba. Már csak azt kellene megvizsgálnunk, hogy miért okoz problémát bizonyos keresztényeknek. Mi a gond ezzel a tette sarkalló mondással?

Úgy gondolom, hogy az ellenzenv az új ezoterikus gondolkodás ismeretéből fakadhat. Az ilyen szel-

lemiségű művekben olvasunk-halunk rengeteg ilyen „énközpontú”, önszóló javaslatot: „Te a saját erődből képes vagy rá! Ha elképzeled, meg is fog veled történni!” Akik számára ez az életszabály, azok teljesen kizárják Istent, szinte lehetőséget sem adnak neki, hogy munkálkodni tudjon életünkben, hiszen mindent maguk szeretnének megoldani.

Visszont nagy baj lenne, ha ezek után azt a következtetést vonnánk le, hogy jobb, ha semmit sem teszünk, és várjuk, hogy Isten mindent megoldjon. Ismerek olyan embereket, akik várják, hogy Isten segítségével majd lefogynak, miközben semmit sem változtatnak egészségtelen étrendjükön – bizonyára mindenki ismer hasonló példákat.

Az, hogy beengedjük Istent az életünkbe, még nem jelenti azt, hogy ő majd mindent megold helyettünk a mindennapjainkban. Ha így gondolkodunk, könnyen úgy járhatunk, mint a már jól ismert kegyes ember, aki az árvíz idején a háza tetején állva várja, hogy Isten megmentse. Három csónak is elmegey előtte, de ő visszautasítja a bennük ülők segítségét, azzal az indokkal, hogy majd az Úr megmenti őt... Amikor az Úr elé kerül, megkérdezi tőle: „Uram, miért nem segítettél rajtam?” Mire az Úr: „Szerinted ki küldte azt a három csónakot?”

Az ember természetesen kérheti Isten segítségét ahhoz, hogy ésszerű döntéseket hozzon a mindennapi életben. A legtöbb, amit tehetünk, hogy elfogadjuk Isten felénk nyújtott kezét. Amúgy pedig miért kellene a segítségnek mindig olyan formában érkeznie, ahogyan mi elképzeljük?

■ RÉTH KATALIN

Felemelve

– Egy-két-hó-rukk!

Egy vicces beugratás: úgy tesz, mintha felemelne, de lent hagy; felnéz, csodálkozik – hogyhogy én nem vagyok fent? –, aztán meglepődik, hogy ott lát a földön. Nevetünk. Aztán újra számolás:

– Egy-két-hó-rukk!

Most valóban felemel, messze a feje fölött repülök. Ez az egyik első élményem apámról.

***

– Egy-két-hó-rukk!

Valami nagyon nehéz szekrényt emelünk egyszerre. Ő a gurtni másik végén. Mondja, hogy ha nem bírom, szóljak, letesszük. Majd megszakadok, de tudom, hogy semmi pénzért nem mondanám, hogy tegyük le. Visszük.

***

– Egy-két-hó-rukk!

A kocsi ülése alacsony van, nem tud felkelni belőle. Hagyom, hogy megpróbálja újra, de nem sikerül. Így aztán szégyenkezve, hogy nekem kell emelnem az én erős apámat, megfogom a karját. Nem szeretném, ha úgy éreznék, segítségre szorul, de nincs mit tenni. Számolok.

Egy-két-hó-rukk!

***

Ez történik folyton. Felemelünk valakit, együtt emelünk valakivel valamit, aztán felemelnek minket. A körforgásban a sorrend néha felcserélődik. Olykor a test, olykor a lélek. Olykor az apák, olykor a fiak. Olykor az ember, olykor az Isten. Talán ez az örökkévalóság körforgása. Itt és odaát.

■ KOCZOR TAMÁS

Elhidegülve

SEMERÉY BENCE FELVÉTELE

Egy álmom vége – vagy mégsem?

Képzeld el, hogy egy élvonalbeli, innovatív cég vezetői csapatának a tagja, amely forradalmian új, milliók életét megkönnyítő technológia kifejlesztésén dolgozik. A szervezet elnöke karizmatikus személyiség, akinek kisugárzása mindenkit arra ösztönöz a környezetében, hogy minél nagyobb teljesítményt igyekezzen nyújtani.

A cégvezető egy alkalommal egy harmadik világbeli országba utazik. Az általa kifejlesztett technológia ugyanis mindenhol alkalmazható, tekintet nélkül a kulturális különbségekre. A helyi tesztek végeztével a vezető hazaindul. A gépe már a kifutópályán gurul, amikor földrengés rázza meg a területet, az aszfalt megnyílik, a repülő felvágódik a levegőbe, majd a földre csapódik. Nincs túlélő. A földrengés jelentősen károsítja a távközlési hálózatokat, ám a külvilág lassanként értesül a történetekről.

A cég többi vezetője a hírek hallatán – megtudva, hogy a gép fedélzetén mindenki meghalt – gyászba borul és pánikba esik. Az első számú irányító nélkül a küldetésük lehetetlennek tűnik, reményeik elvesztek nézőlátásnak. Ő volt az egyetlen, akinek volt víziója a jövőről, és képes volt az embereket a felé vezetni. És most volt – nincs.

Két nappal a szerencsétlenség után helyreáll a kapcsolat a szigetország és a külvilág között. Néhány órával később felröppen a hír, hogy a vezető – akit az utolsó pillanatban fel-

tartottak – mégsem volt a gépen. Él, ép és egészséges.

Valami hasonló történt csaknem kétezer évvel ezelőtt a világnak egy olyan részén, amelyet mindnyájan ismerünk: a Közel-Keleten. Egy szerény vezető, Jézus jelentős tömeget vonzott, amely követte őt. Magasba csapott a lelkesedés; a követőket eltöltötte a várakozás, mi mindent fognak véghezvinni az ő vezetése alatt. Aztán hirtelen összetörték az álmok egy Golgota nevű hegyen, Jeruzsálem

tek vele. Él? Hogy lehet ez? A következő napokban Jézus megjelent minden hűséges követőjének. Feltámadt a sírból, a küldetés, melyet elindított, újraéledt.

Napjainkban – mintegy húsz évszázad múltán – Krisztus ügye erőteljesebben terjed, mint valaha. A maroknyi követőből napjainkra világméretű mozgalom lett: sok millió ember emeli magasra Jézus zászlaját, és hirdeti az ő kortalan, életet megváltoztató üzenetét.

Nagypénteken (2012-ben április 6-án) Jézus követői szerte a világon megemlékeztek a haláláról, és húsvétvasárnap (április 8-án) ünnepelték feltámadását.

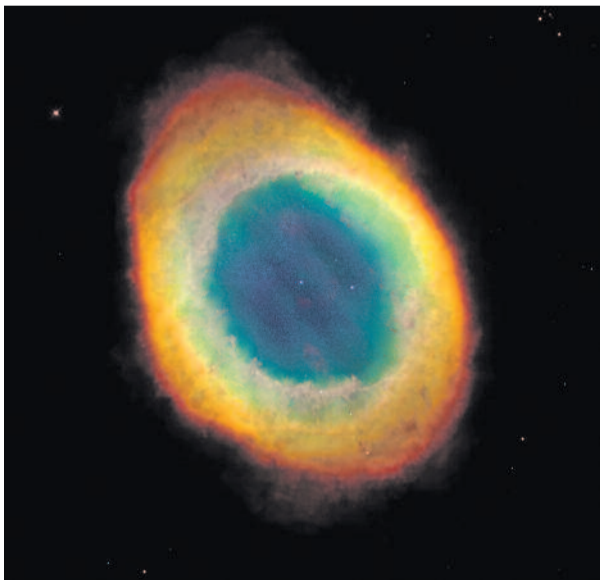
Húsvét ünnepe után gondolkodjon el ezeken a bibliai mondatokon: „Isten azonban abban mutatja meg rajtunk a szeretetét, hogy Krisztus már akkor meghalt értünk, amikor bűnösök voltunk.” (Róm 5,8)

„Mert úgy szerette Isten a világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz benne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” (Jn 3,16)

„Ha pedig Krisztus nem támadt fel, akkor hiábavaló a mi igehirdetésünk, de hiábavaló a ti hitetek is. (...) Ámde Krisztus feltámadt a halottak közül... (...) a Krisztusban is mindnyájan életre kelnek.” (1Kor 15,14–22)

Ez valóban jó hír. Mindannyiunk számára.

■ ROBERT J. TAMASY
Forrás: *Monday Manna*

GYÖRÜS KOD (MÉ7) - FORRÁS: NASA.GOV

közeliében, ahol Jézust egy durva fakerezsre feszítették, az akkori idők vallási vezetői pedig ehhez hangosan helyesleltek.

Jézus követői – tanítványai – szétfutottak, kétségbeesve és zavarodottan. Az ügy, úgy hitték, elveszett. Egy pénteki nap volt. A rá következő vasárnap azonban megdöbbentő hírre virradt: a sír, ahová Jézus testét tették, üres! Tanúk látták és beszél-

HETI ÚTRAVALÓ

„Áldott a mi Urunk Jézus Krisztus Istene és Atyja, aki nagy irgalmából újjászülte minket Jézus Krisztusnak a halottak közül való feltámadása által élő reménységre.” (1Pt 1,3)

Húsvét ünnepe után az első héten az *Útmutató* reggeli és heti igéi az új élet Teremtőjét állítják élénk; ő legyőzi hitetlenségünket, miként a Tamásét is. Jézus köszöntése: „Békesség néktek!” S kérése: „Ne légy hitetlen, hanem hívő!” Tamás hitvallása: „Én Uram és én Istenem!” Jézus boldogmondása: „Mivel látsz engem, hiszel: boldogok, akik nem látnak és hisznek.” (Jn 20,26–29) „Él az én Uram, áldott Megváltóm, Istenem és szabadításom.” (GyLK 678) „Ha valaki Krisztusban van, új teremtmény az. A régiék elmúltak: íme, újjá lett minden.” (2Kor 5,17; LK) A szemtanú Péter Istent magasztalja heti igénkben a hívők reménységéért, s minket is bátorít: „Őt szerettétek, pedig nem láttátok, öbenne hisztek, bár most sem látjátok, és kimondhatatlan, dicsőült örömmel örvendeztek, mert elértétek hitetek célját, lelketek üdvösségét.” (1Pt 1,8–9) Luther így tanít az újjászületésről: „Aki hiszi ezt az igét, hogy Krisztus az ő javára halt meg s támadott fel, azon Krisztus feltámadása megmutatja erejét. Újjászületik tőle, Szentlelket vesz, megismeri Isten kegyelmes akaratát.” Az ősegyházban húsvétkor megkeresztelt christianusok fehérvasárnapig viselték fehér ruhájukat, ekkor részesültek először az úrvacsora szentségében. Péter tanácsával kezdődött el a nagykorú, keresztény életük. *Quasi modo geniti* – „...mint újjászületett csecsemők a hamisítatlan lelki tejet [Isten szent igéjét] kívánjátok, hogy azon növekedjétek az üdvösségre...” (1Pt 2,2) Az *Ószövetség* evangélistája Isten magasztalására hív: „Énekeljétek az Úrnak új éneket... Dicsőítsék az Urat, hirdessék dicséretét...” (Ézs 42,10.12) Isten megjutalmazta szolgálóját, aki helyesen beszélt róla: „Az Úr jóra fordította Jób sorsát, miután Jób imádkozott barátaiért, és kétszeresen visszaadta az Úr Jóbna mindazt, amije volt.” (Jób 42,10) Péter e tanácsa is minden „nagykorú, újjászületett csecsemőnek” szól: „...egymást kitartóan, tiszta szívből szeressétek, mint akik nem romlandó, hanem romolhatatlan magból születettek újjá, Isten élő és maradandó igéje által.” (1Pt 1,22–23) Főpapi imádságában Jézus is értettünk könyörög, „azokért, akiket nekem adtál, mert a teid... és megdicsőítetem öbennük. (...) Szent Atyám, tartsd meg őket a te neved által...; őrizd meg őket a gonosztól. (...) Szenteld meg őket az igazsággal: a te igéd igazság.” (Jn 17,9–11.15.17) Nagypéntek utolsó eseménye Jézus temetése volt: arimátiai József a helytartótól „elkérte Jézus testét. Aztán levette, gyolcsba göngyölt, és elhelyezte egy sziklába vágott sírboltba, amelyben még senki sem feküdt soha.” (Lk 23,52–53) Aki csak hisz a feltámadott s élő Jézusban, az Atyában hisz! „Én pedig tudom, hogy az ő parancsolata örök élet. Amit tehát én mondok, úgy hirdetem, ahogyan az Atya mondta nekem.” (Jn 12,50) Mi pedig Jánostól tudjuk, hogy Krisztus „az igaz Isten és az örök élet” (1Jn 5,20)! S ezt mondjuk is meg neki: „Mindennem vagy, Jézusom, / A halálban örök élet!” (EÉ 392,3)

■ GARAI ANDRÁS

NAPPOS OLDAL

Szerkesztette: BODA ZSUZSA

Hiúz

Ez a gyönyörű ragadozó valaha mindenütt előfordult az európai erdőkben, de az emberi kapzság és a vadászok okatlan féelme attól, hogy kárt tesz a szarvas- és őzállományban, oda vezetett, hogy a legtöbb helyről kipusztult. Most például Franciaországban a visszatelepítésével kísérleteznek.

Hazánkból is eltűnt, de az 1980-as években a Kárpátok erdei felől újra megjelent, és ma az Északi-középhegységben állandó kis állománya van.

A hiúz a nagy kiterjedésű, csendes, kevésbé háborgatott erdőkben érzi jól magát. Éjszakai életmódot folytat, nappal csak ritkán látni. Kedveli a sziklás erdőrészeket, ahol a kora reggeli órákban sütkezni is szokott.

A párosodási időt kivéve egyedül jár, mozgáskörzete nagy, akár ötven

MESÉLNEK AZ ÁLLATOK

kor lehet a leggyakrabban hallani rekedtes, nyávogó hangját.

A hiúzkölykök kedves, játékos állatok. A következő év tavaszáig anyjukkal maradnak, tőle tanulják meg, hogyan vadásznak, amikor már egyedül kell megélniük.

négyszázötven kilométer is lehet. Az embert messziről elkerüli.

Zsákmánylistája változatos, a rágcsálóktól, pocoktól, egerektől a szarvasborjúig és a muflonig terjed. Azokban az években, amikor az erdei egerek nagyon elszaporodnak, és az avar szinte mozogni látszik, főleg velük táplálkozik. Ha nagyobb zsákmányt ejt, a tetemhez több napon keresztül visszajár.

Az erdőben nesztelenül mozog, kiszemelt áldozatát igyekszik minél jobban megközelíteni, hogy aztán rárohanással szerezze meg. A földön meglepett madarat felrepülés közben, a levegőben kapja el.

Párási, pacsomagolási időszaka a tél végén és kora tavasszal van, ilyen-

A hiúz fokozottan védett. Lelövése vagy bármilyen módon történő pusztítása tilos. A kis rágcsálók irtásával és az egyébként is erősen túlszaporodott szarvas- és őzállomány alkalmi „megvámolásával” hasznos hajt. Örülünk kell, hogy hosszú évek után újra megtelepedett Magyarországon.

■ SCHMIDT EGON

Kérdések

1. Hány kölyke lehet a hiúznak?
2. Meddig szopnak a kölykök?
3. Hány hiúz él hazánkban?

Válaszok: 1. kettő-három; 2. öt-hat hónapig; 3. csupán tucatnyi.

Találkozás Jézussal

Miután Jézus húsvétkor feltámadt, negyven napig még a földön járt. A tanítványoknak is többször megjelent, ők azonban többnyire nem ismerték fel azonnal.

Egy nap Péter néhány társával a Tiberiás-tengernél halászott. Hiába voltak kint a vízen egész éjjel, semmit sem fogtak. Reggel Jézus ott állt a parton, bár nem tudták, hogy ő az. Enni kért tőlük, és amikor azt felelték, nincs enivalójuk, azt mondta nekik:

– Vessétek ki hálótokat a hajó jobb oldalán, és találtok majd halat.

Újabb csoda történt: alig bírták a hálót kihúzni, annyira tele volt halal! Ekkor ismerte fel Jézust János:

– Az Úr az! – kiabálta.

Péter annyira izgatott lett, hogy beugrott a vízbe, és kiúszott a partra, hogy minél előbb az Úrnál lehessen.

Amíg Jézus várta a tanítványait, a tűzön halat és kenyeret süttött.

– Jöjjetek, egyetek! – hívta őket, amikor már mindnyájan kiszálltak a hajóból.

Miután ettek, a Mester háromszor kérdezte meg Pétertől:

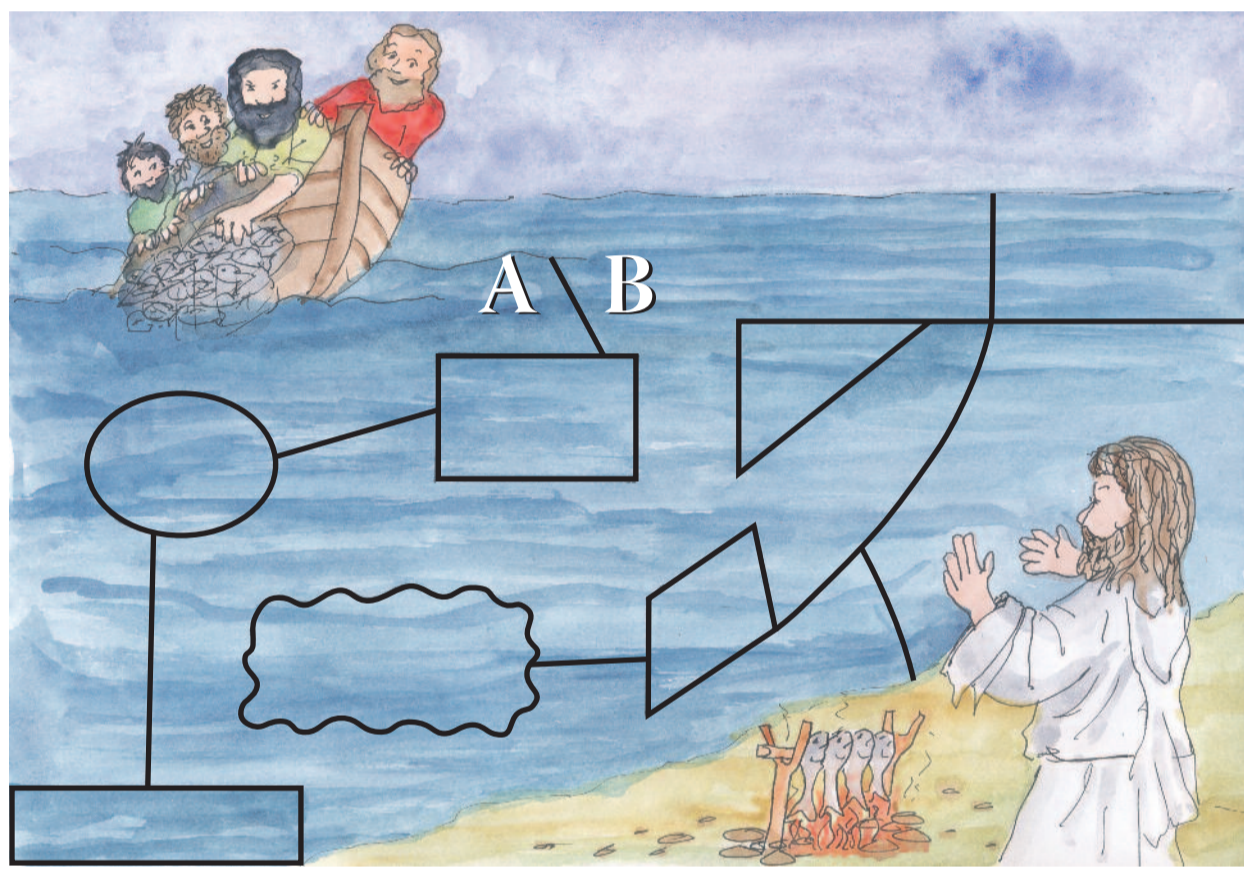
– Simon, Jóna fia, szeretsz te engem?

Péter mind a háromszor igennel felelt. És mindegyik alkalommal Jézus ezt mondta rá:

– Legeltesd és őrizd az én juhaimat!

Vagyis a Mester megbocsátotta Péternek, hogy nagypéntek hajnalán háromszor is megtagadta őt.

Melyik úton juthatnak el a tanítványok Jézushoz?

A meggyógyított

Jézus földi élete során sok csodát tett, többek között betegeket gyógyított és halottakat támasztott fel. Ha az alábbi keresztrejtvényt helyesen oldjátok meg, a függőlegesen megjelölt oszlop betűiből az egyik meggyógyított nevé olvasható össze. Neki milyen betegségét gyógyította meg Jézus?

1. Jézus szülővárosa
2. Az egyik halász tanítvány
3. Jézus anyja
4. A vámszedő asztaltól elhívott tanítvány
5. A feltámasztott ifjú városa
6. A kételkedő tanítvány
7. A „köszikla”
8. Az ő fiai is a tizenkét tanítvány között voltak
9. Jézus megkeresztelője

1. □ □ □ □ □ □ □ □

2. □ □ □ □ □ □ □ □

3. □ □ □ □ □ □ □ □

4. □ □ □ □ □ □ □ □

5. □ □ □ □ □ □ □ □

6. □ □ □ □ □ □ □ □

7. □ □ □ □ □ □ □ □

8. □ □ □ □ □ □ □ □

9. □ □ □ □ □ □ □ □

Szolgatestvérek

„Az új presbiterek fogadalomtételére és az egész presbitérium megáldására a szószéki szolgálatot követő ének után kerül sor. Kérni fogom, hogy álljatok az oltár elé két sorban. A szertartást ketten végezzük, mivel meghívá-

val vette kezdetét az istentisztelet. Nem is csoda, ha az idősök néha diszkrétan elmorzsolnak arcukon egy-egy legördülő könnycseppet.

„Elhatározta-e, hogy vállalod gyülekezetünkben a tisztséget, és hogy azt

A gyülekezet állva hallgatta végig a fogadalomtételt. Impozáns látvány az oltár előtt két sorban felsorakozott tisztségviselők fala, akik – mikor rájuk kerül a sor – jobb kezüket szívükre helyezve, baljuk három ujját fel-

TAMÁSY ANDRÁS FELVÉTELE

sunkat elfogadta Gáncs Péter püspök úr is” – írta gyülekezetünk lelkésze az ünnepi istentiszteletre felkészítő, invitáló elektronikus levelében.

S mindez virágvasárnap lesz – villant át rajtam –, vagyis akkor kezdjük meg munkánkat, vagy ha úgy tetszik, akkor *vonulunk be* szolgálatra frissen megválasztott presbiterekként, amikor hagyományosan egy egészen másik *bevonulást* ünneplünk. Minden presbitérium fejének kétezer évvel ezelőtti, díszes jeruzsálemi bevonulását. Érdekes, különös egybeesés.

Megtelt a templom, vagyis sokaknak, nem csak a most hivatalba lépőknek volt fontos ez a vasárnap! Aki szereti a gyülekezetét, templomát, valóban kell, hogy érezze, ott a helye a közösség életét meghatározó alkalmakon: azon a vasárnapon, amikor új tisztségviselő- és presbiterjelölteket állítanak, majd a szavazáson, mikor kiderül, hogy kik nyerték el a mandátumokat. És persze a mindezt megkoronázó beiktatáson, amikor imádság és áldás indítja útjára a kiválasztottakat.

Egyházunkban igen szép és magasztos ez az ünnepi szertartás. A mostani pedig különösen emlékezetes marad, hiszen énekelve, kezükben virágzó ágat tartó ifjak bevonulása-

egyházunk rendelkezései szerint, Krisztus szolgájaként hűségesen végzed?” – hangzott az első kérdés.

Milyen súlyos szavak ezek! Egy hat évre szóló elhatározásról kell az egész gyülekezet előtt nyilatkozni – mostantól nincs mentség, nincs kibúvó a feladat alól. A vállalt kötelezettséget el kell végezni. Pedig lehet, hogy néha nehéz lesz! Összeegyeztetni a teendőket a hétköznapi mókuserékkel, a délutáni megbeszélést a család életével, az otthoni munkát a gyülekezetivel. De itt, a főként magasodó kereszt alatt, az oltár előtt állva nem lehet mellébeszél- ni. Az igen igen kell, hogy legyen! Szinte máris ránk nehezedik a teher. Pedig mi ez ahhoz képest, ami miatt itt áll ez a kereszt...

Szerte a világban él az a középkorból származtatott hagyomány, hogy a férfiember – kezdetben csak a lovagok, katonák, mára azonban csaknem mindenki – kézfogással köszöntik egymást. „Kész vagy-e elhatározásodat kézzel és fogadalommal is megerősíteni?” „Kész vagyok” – válaszoltam, miközben gyülekezetünk lelkészeivel, Tamásy Tamással megszorítottuk egymás kezét. S most mennyire más volt ez a kézfogás. Mennyivel többet, mást jelentett, mint amikor „csak úgy” üdvözöljük egymást!

emelve mondják el az eskü szövegét. Hús ismerős arc, hús megilletődött ember. Nem, barátok még nem vagyunk, de régóta ismerjük már egymást. Rendszeresen találkozunk a templomban, sokakkal gyermek- vagy ifjúsági rendezvényeken is, másokkal meg közös gyülekezeti alkalmakon. Még össze kell kovácsolódnunk, de egy kicsit már most is összetartozunk.

„Szolgatestvéreim” – mondta, miközben áldásra emelte kezét a püspök. Kevés ilyen szép, gazdag tartalmú, sokatmondó kifejezés van ékes, képes, szépséges anyanyelvünkben. Hiszen mostantól nemcsak testvérként, de szolgálóként is kell tisztelnünk egymást. Egyszerre vagyunk – a szó legnemesebb értelemben – szolgák, egyszersmind testvériségben élő embertársak is. Közösségteremtő, közösségformáló és közösség-hordozó kifejezés. S nagyon megtisztelő.

„Adj azért szolgádnak engedelmes szívet, hogy tudja kormányozni népedet, különbséget téve a jó és rossz között...” (1Kir 3,9) – olvashatjuk az egyházunkban most szolgálatba lépő tisztségviselő és presbiter testvéreink beiktatása alkalmából kiadott könyvben. S azt hiszem, nem is igen lehet ehhez mit hozzátenni.

Úgy legyen. Ámen.

■ GYARMATI GÁBOR

„Mintha közöttetek feszítették volna meg...”

Fiatalok zenés passió-előadása Budavárbán

Immár hagyománynak számít a budavári gyülekezetben, hogy a fiatalok nagyhéten zenés passiójátékot adnak elő. Így történt ez idén virágvasárnap is: *Balicza Iván* igazgató lelkész – egész héten át tartó – evangélicizációs sorozatának első igehirdetéséhez csatlakozva több mint húsz fiatal jelenítette meg nagy átéléssel Jézus szenvedéstörténetét. A gitárokkal és billentyűs hangszerrel kísért igényes darabot a szerző, *Bence Imre* lelkész tanította be a fiataloknak.

A passió a virágvasárnap bevonulástól kísérte végig Jézus jeruzsálemi tartózkodását. Jó volt látni, ahogy a tizen- és huszoneves fiatalok teljes átéléssel adták elő a templomtisztítás vagy éppen a lábmosás jelenetét, idézték fel a Gecsemáné-kerti virrasztást, Pilátus dilemmáját. Közben pedig feltűnt, hogy a baráti közösséggé forrott csapat tagjai mennyire szorítanak egymásnak: amikor valaki elkezdte szólóját, biztató tekintetek bátorították, és amikor befejezte, alig észrevehetően megszorították a kezét.

A kórusok erőteljesen és tisztán szóltak. A jelzészzerű díszleteket és jelmezeket néhány ötletes megoldás gazdagította. Minden egyes jeleneten érződött, hogy a fiatalok maguk formálták.

Minden passiójáték csúcspontja az a jelenet, amikor Jézust keresztre feszítik. A több nemzedékből álló gyülekezetet mélyen megrendítette Jézus megveretésének és a kereszt felemeltetésének a látványa. A jelenlevők azt élték át, amit Pál apostol írt Jézusról: „...mintha közöttetek feszítették volna meg!” (Gal 3,1) A katarzist mégsem a szenvedés ilyen látványa jelentette, hanem a feltámadás reményének megfogalmazása. Sugárzó arccal énekeltek a fiatalok: „Húsvétra vár az én szívem. / A nyitott sír kell énnem. / Feltámadás és újulás, / Bűnbocsánat és új áldás.”

■ FK

FOTO: BENCE IMRE

Önkéntes diákok az 1%-ért

A Magyarországi Evangélikus Egyház felhívásához csatlakozva összefogtak a nyíregyházi oktatási intézmények. A Túróczy Zoltán Evangélikus Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Óvoda, az Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium és a Luther Márton Kollégium diákjai közösen, önkéntes munkában vállalták, hogy felhívják a helyiek figyelmét a város evangélikus vonatkozásaira, illetve az oktatási intézmények jó működésére. Kérdéseket tettek fel a járókelőknek, és elmondták nekik, hogy ha adójuk 1%-át az evangélikus egyház számára ajánlják fel, azzal az oktatási intézményeiket is támogatják.

A diákok március 29-én, csütörtökön délelőtt az evangélikus Nagytemplom előtti térről indultak. A Luther téren, a Szent István utcán és a Kossuth téren tettek fel olyan kérdéseket, hogy például ki volt *Geduly Henrik*, milyen vallású volt *Kossuth Lajos*, vagy épp melyik a város egyes helyrajzi számú épülete – ez utóbbira a helyes válasz: természetesen a város címerében is látható evangélikus Nagytemplom.

► *EvÉlet*-infó

HIRDETÉS

DIGITALSTAND
www.digitalstand.hu

Olvassa az Evangélikus Élet digitális változatát!
Válogasson az első magyar platformfüggetlen online újságstand kínálatából, olvasson számítógépen, táblagépen vagy okostelefonon!

www.digitalstand.hu
Csatlakozzon hozzánk a Facebookon is

Meghívó a könyvfesztiválra

A Luther Kiadó szeretettel vár minden kedves érdeklődőt és vásárlót a budapesti nemzetközi könyvfesztiválon. Az elmúlt évek szokásaihoz híven a Luther Kiadó, a Kálvin Kiadó, a Magyar Bibliatársulat, a Harmat Kiadó és a Szent István Társulat

egy központi helyen lévő, nagy alapterületű, közös standon várja vásárlóit kedvezményekkel és újdonságokkal.

Időpont: április 19–22. Helyszín: Budapest, Millenáris, Jövő Háza földszintje, 19-es stand.

A BNK részletes tájékoztatóját és a közel 400 program leírását megtalálják a www.bookfestival.hu oldalon.

További információ: Luther Kiadó, 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 20/824-5518. Fax: 1/486-1229. E-mail: kiado@lutheran.hu. Web: www.lutherkiado.hu.

SAJTÓKÖZLEMÉNY

Tájékoztató az szja egyházaknak felajánlható 1%-áról

A személyi jövedelemadó meghatározott részének az adózó rendelkezése szerinti felhasználásáról szóló 1996. évi CXXVI. törvény (továbbiakban: Szftv.) szerint az egyházak számára felajánlható 1% kedvezményezettje a lelkiismereti és vallás szabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvény szerint elismert egyház, valamint a 2011. december 20-ig az egyházi elismerés iránt kérelmet benyújtott szervezet lehet, ha az adóhatóság technikai számmal látta el.

Azok az egyházak, amelyek 2011. december 20-ig kérték az egyházi státusuk megtartását, és az Országgyűlés a kérelmüket elutasította, 2012. május 20-ig a technikai számokra gyűjthetik az 1%-os felajánlásokat. Számukra a felajánlott összeget – az egyházakat megillető kiegészítés nélkül – az adóhatóság utalja át a civil szervezetekre vonatkozó szabályok szerint. Ezeknek a szerveze-

teknek az Szftv. 8/A §-ában foglaltak szerint nem kell igazolniuk a kedvezményezetté váláshoz a kétéves működést és a 2011. január 1-jétől folytatott közhasznú tevékenységet.

A 2012. január 1-jén egyesületté vált egyházak 2012-ben már a civil szervezetekre vonatkozó szabályok szerint gyűjthetnek felajánlásokat, és mentesülnek a kétéves működés, valamint a 2011. január 1-jétől folytatott közhasznú tevékenység igazolása alól.

Az Országgyűlés által el nem ismert egyházak esetében a 2011-es adózási felajánlásokat az adóhatóság a szervezet bírósági változásbejegyzési eljárásának lezárását – regisztrációját – követő 15 napon belül, de legkésőbb 2012. december 15-ig utalja át a kedvezményezettnek.

A fenti változásokra tekintet nélkül az adószámok és technikai számok közül 2012-ben is csak egyet-egyet lehet megjelölni a rendelkező nyilatkozaton.

► *Közgazgatási és Igazságügyi Minisztérium Sajtófőosztálya*

Meghívó

Az Asztali Beszélgetések Kulturális Alapítvány a Petőfi Irodalmi Múzeummal együttműködve szeretettel várja az érdeklődőket április 19-én (csütörtökön) 18 órakor a következő disputájára.

Téma: *Hivatás.*

Disputapartnerek: *Fabiny Tamás* – evangélikus püspök, *Pérel Zsuzsa* – textilművész, *Tolcsay László* – zeneszerző, zenész.

Helyszín: Petőfi Irodalmi Múzeum, Budapest V. ker., Károlyi Mihály u. 16. Élő közvetítés a *pim.hu* oldalon.

Belépőjegy: felnőtteknek 600 Ft, diákoknak és nyugdíjasoknak 300 Ft. A belépőjeggyel a Petőfi Irodalmi Múzeumot támogatja.

FIZESSEN ELŐ LAPUNKRA!

Istentiszteleti rend • 2012. április 15.

Húsvét ünnepe után 1. vasárnap (Quasi modo geniti). Liturgikus szín: fehér. Lekció: 1Jn 5,4–10a; Ézs 40,25–31. Alapige: Jn 21,1–14. Énekek: 388., 214.

Budavár, I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Bence Imre; de. 10. (német) Johannes Erlbruch; de. 11. (úrv., szuplikáció) Seben Glória; du. 6. Bence Imre; **Fébé, II., Húvösvölgyi út 193.** de. 10. (úrv.) Gertrud Heublein; **Sarepta, II., Modori u. 6.** de. 3/4 11. Sztojanovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Fodor Viktor; **Csillaghegy–Békásmegyer, III., Mező u. 12.** de. 10. Donáth László; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. (családi) Hokker Zsolt; **Újpest, IV., Lebstück M. u. 36–38.** de. 10. Solymár Péter Tamás; **Deák tér, V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) Gerőfiné dr. Brebovszky Éva; de. 11. (úrv., konfirmációi istentisztelet) Smidéliusz Gábor; du. 6. Cselovszky Ferenc; **Fasor, VII., Városligeti fasor 17.** de. fél 10. (angol nyelvű, úrv.) Scott Ryll; de. 11. (úrv.) Aradi György; du. 6. (dzsesszistentisztelet) Aradi György; **Józsefváros, VIII., Úllói út 24.** de. fél 11. (úrv.) Szabó Bertalan; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák, úrv.) Gulácsiné Fabulya Hilda; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. Szabó Bertalan; **Ferencváros, IX., Gát u. 2. (katolikus templom)** de. 11. (úrv., énekes liturgia) Koczor Tamás; du. 6. (vespera) Bolba Márta, liturgus: Muntag Lőrinc; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. 10. Benkóczy Péter; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. dr. Blázy Árpádné; de. fél 11. (úrv.) dr. Blázy Árpádné; du. 6. (vespera) dr. Blázy Árpád; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. dr. Blázy Árpád; **Egyetemi és főiskolai gyülekezet, XI. Magyar tudósok krt. 3.** du. 6. (Holnemvolt istentisztelet) Körmendy Petra; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv., szuplikáció) Seben Glória; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Keczkó Pál; negyed 12. Keczkó Pál; **Angyalföld, XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. Grendorf Péter; **Zugló, XIV., Lócsei út 32.** de. 11. (úrv.) Tamásy Tamás; du. 6. (zenés áhítat) Tamásy Tamásné; **XIV. Gyarmat u. 14.** de. fél 10. Tamásy Tamás; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Szabóné Mátrai Marianna; **Rákospalota, XV., Régi Főti út 73. (nagytemplom)** de. 10. Ponicsán Erzsébet; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. Börönte Márta; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél 11. Vető István; **Mátyásföld, XVI., Prodam u. 24.** de. 9. Vető István; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. Nagyné Szeker Éva; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. Nagyné Szeker Éva; **Rákoscsaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. Kovács Áron; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. Kovács Áron; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. Deák László; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. Deák László; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. Széll Bulcsú; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. Zólyomi Mátyás; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** de. 10. Solymár Gábor; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. Endreffy Géza; **Soroksár, Otthon Közösségi Ház, Szitás u. 112.** du. 2. Győri János Sámuelné; **Budakeszi, Fő út 155. (gyülekezeti terem)** de. fél 10. (úrv.) dr. Fabiny Tibor.

Összeállította: BODA ZSUZSA

Ünnepi istentisztelet Mendén

„Ne feledkeztek meg vezetőitekről, akik az Isten igéjét hirdették nektek. Figyeljétek életük végére, és kövessétek hitüket.” (Zsid 13,7)

Detre László (1912–2004) születésének századik évfordulója alkalmából március 24-én hatalmas összejövéllyel ünnepi megemlékezés zajlott a mendei evangélikus templomban.

A lelkész negyvennégy éven át hirdette Isten igéjét a településen, és pártorolta gyülekezetünket. Ez a hosszú szolgálati idő mély nyomot hagyott gyülekezetünk tagjainak szívében, mindig szeretettel és hálával gondoltunk vissza rá.

Detre László munkáját kitartás, nagy tettekre készség, bátor feladatvállalás, jó szervezőkészség jellemezte,

amely a mai napig irányadó lehet bárki számára. Pontos, határozott munkájának köszönhetjük, hogy egyházunk közönségünk hagyományai, szokásai, eseményei, tanulságai nem vesztek el, hanem újra meg újra átélhetjük őket.

Az ünnepi istentisztelet alkalmával ifj. Detre János váci lelkész szolgált, és igehirdetésében emlékezett nagyapjára. Dr. Fabiny Tamás püspök ünnepi köszöntőjét Pintér Mihály mendei lelkész tolmácsolta. Detre László emlékét D. Keveházi László, Baranyai Tamás és id. Detre János nyugalmazott lelkészek is felidéztek, szólva csodálatos, sokszor nehézségekkel teli, de mindig Isten útját követő életpályájáról.

Az ünnepségen a rádi gyülekezeti asszonykórus és a mendei gyüleke-

zet énekkara is szolgált. Az istentisztelet zárásaként került sor a templomban elhelyezett emléktábla felavatására.

Személyesen sajnos nem ismerhettem a lelkész urat, de gyermekkorom óta nagyon sokat hallottam róla mind a családomtól, mind pedig a gyülekezeti tagoktól. Úgy hiszem, ez a Fekete István-idézet magában foglalja és híven tükrözi az elmúlt száz esztendő: „Az idő múlhat, a szépség és a jóság, a szeretet és az igazság nem múlik el az évszázadokkal, nem múlik el az emberekkel, hanem örökös, mint a testetlen valóság, s ezekből annyit kap mindenki, amennyit megérdemel.”

■ NYÉKI KLÁRA

Detre László emlékezete

(1912–2004)

► **Egy meghívón olvasom az igét: „Ne feledkeztek meg vezetőitekről, akik Isten igéjét hirdették nektek.” Valljuk meg, néha mennyire el tudunk feledkezni róluk! Ezért jó az emlékeztetés. Az alábbi néhány sor is ezt a célt szolgálja. Százesztendő lenne, ha élne, „vezető”, esperes-lelkész testvérünk.**

Detre László 1912. január 2-án született Irsán, apja *Lustyik János* kántortanító, anyja *Motyovszky Katalin*. Nagy családban látott napvilágot, nyolcan voltak testvérek. Gyermekkorára viszontagságos volt az első világháború idején, a felvidéki Ivánházán, aztán Pilisen laktak, édesapja itt volt kántortanító.

Detre László is Ivánházán és Pilisen kezdte iskolai tanulmányait. Ezután a ceglédi, majd a szarvasi gimnázium következett; 1930-ban érettségizett, majd – egyik bátyját követve – az evangélikus teológián folytatta a tanulást.

1931 karácsonyán hirtelen, ötvennyolc éves korában meghalt az édesapa. Sokkal szomorúbb, szerényebb, de szorgalmasabb élet következett ezután a nagy családban.

Detre László a teológián 1934-ben tette le a végvizsgát, és még abban az évben, szeptember 6-án szentelte lelkésszé *Raffay Sándor* püspök. Tiszaföldvárra, majd Ceglédre került segédlelkészként, ez utóbbi helyen *Wolf (Ordass) Lajos* mellé. 1936–37-ben fél évet Finnországban töltött tanulmányúton, ez nagyban szélesítette tudását és látókörét. Finn útja után Ceglédre került vissza.

A mendei gyülekezet 1923-ban lett anyagyülekezet, *Droba Márton* volt a lelkésze. 1938. január 1-jén Detre László itt kezdte önálló lelkészi szolgálatát. Adóssággal és feszültségekkel terhes gyülekezetet vett át, ám a közösség megszabadult az adósságtól, sőt iskolát is épített.

Detre 1938. szeptember 20-án házasságot kötött *Fazekas Elvirával*, a szentantalfai kántortanító leányával. Az esketési szertartás Szentantalfán volt, Ordass Lajos végezte. (Később a közeledő háború vihára elől is ide menekült a család.)

A második világháború idején Detre Lászlót is behívták katonának: tábori lelkészként, főhadnagyi rangban feladata a kórházvonatok kísérése és a lelkészi szolgálat ellátása volt. A katonáskodás időszakára 1944. március 16-ával zárult.

Míg nem lehetett a gyülekezetében, *Benyovics Pálné Kriskó Katalin* – mindannyiunk „Kati néni”, előénekes – tartotta az „istentiszteleteket”, azaz az éneklést és az imaalkalmakat a templomban vasárnapról vasárnapra. Amikor a lelkész hazatért, nem volt könnyű szembenéznie azzal, ami 1945 tavaszán történt a gyömrői járásban: a helyi kommunisták és az új rendőrség emberei teljesen ártatlan embereket – helyi értelmiségieket – gyilkoltak meg; áldozatul esett Péteri evangélikus lelkésze, *Csaba Gyula* is. Detre László e körülmények között is vállalta Mendén szolgálatának folytatását.

Az idő múltával hamarosan egyházmegyei főjegyző, espereshelyettes,

majd 1958-ban a Pesti Egyházmegye esperese lett; ezt a szolgálatát – nehéz körülmények között – 1975-ig végezte. Miután az iskolát a településen is államosították, gondoskodni kellett a gyülekezet számára az „otthonról”, gyülekezeti teremről is.

1982-ben, negyvennégy évi mendei lelkészi s közben esperesi szolgálat után ment nyugdíjba. (Utódja dr. Foltin Brunó lelkész lett.) Nyugdíjasként Szigetszentmiklóson lakott, és amíg tehetette, Dunaharasziban és szörfvényaiban végzett helyettesítő szolgálatot. Nehéz betegség után, 2004. április 28-án Budapesten hunyt el.

Apai szívének öröme volt, hogy fia és unokája követték a lelkészi, sőt fia az esperesi szolgálatban is.

Életútjának áttekintése után idézzük fel alakját, szolgálatát is.

A *gyülekezeti lelkész*. A fiatalok és az idősek egyaránt szerették, szívesen hallgatták. *Gremanné, Rózsika* vallotta később: „Evangélikusnak keresztelték, konfirmáltam. Egy csodálatos lelkész, Detre László tanított a

hitre. És most büszkén vagyok Mendén evangélikus.”

Detre László parókiája mindig nyitva volt. Nem felejttem szavát: „Ahol a parókia zárva van, és csengetni kell, oda be se megyek.” Persze azt is tudom, más világ volt akkor, és más a mai világ. De ő valóban együtt élt gyülekezetével. Ezért olvasható egy emlékezésben: „A mendei evangélikus gyülekezet nem tud és nem akar búcsúzni Detre László testvérünkötől.”

Az *esperes*. Meg se lehetne számolni, hányszor fordult meg az akkor még (egész) Pest Megyei Egyházmegye harmincegy anyagyülekezetében, filiáiban és szörfvényaiban. Csak egy adat: Vecsés jelenlegi parókiáját ő avatta fel mint esperes 1962. szeptember 30-án. Sokáig gondozta a gyömrői gyülekezetet is. De elvégzett teendőit szinte vég nélkül lehetne sorolni...

Amikor esperes utódja átvette tőle a szolgálatot, akkor látta igazán, milyen precizitással irányította, tartotta számon Detre László a rábízott egyházmegyéjét. Erről tanúskodnak levelei, a jegyzőkönyvek vezetése vagy például a posta- és iktatókönyve. Ezt a pontosságot nem lehetett utánozni! Mindemellett ápolta, erősítette a megye közösségét is, egyházmegyei alkalmakat teremtett – emlékeztetünk egyházmegyei presbiteri napokra, énekkari találkozókra vagy a felügyelő találkozóira. Tartalommal töltötte meg az egyházmegye kereteit.

Igazi evangélikus módon, öku- menikusan gondolkodott. Ebben útjai is segítettek. Egy figyelemre méltó emlékezésben olvashatjuk Tápiószőlősről: „Igazi segítséget a mendei evangélikus lelképásztor, Detre László által kaptak [a pünkösdiéknél]. Detre testvérem mély hatást gyakorolt finnországi tanulmányai alatt egy pünkösdi bemerítés, amelyen egy ottani atyafi elkezdett nyelveken imádkozni magyarul. Később, amikor beszélni akart vele (...), rájött, hogy az egy szót sem tudott magyarul. Ez az élmény meghatározta a pünkösdi gyülekezethez való jó viszonyulását. (...) A súlyi gyülekezetet a mendei egyházközösség leánygyülekezeteként vállalta fel. A pünkösdiéknél összejöveteli helyén az »Evangélikus imaház« felirat állt.”

Detre László életének kilencvenkét éve alatt soha nem szűnt meg szolgálni. Amikor rá emlékezünk, ezt Isten iránti hálával tesszük, és köszönjük neki, hogy adta őt a mendei gyülekezetnek, a Pesti Egyházmegye- nek, egyházának.

■ D. KEVEHÁZI LÁSZLÓ

Megosztott képek

Van néhány dolog, amely arról árulkozik, hogy generációs különbségek vannak köztém és a szülei között. Számomra teljesen nyilvánvaló, hogy a legtöbb dolog, amely körbevesz, mára már teljesen digitálissá vált. A szülei, bár ugyanúgy használják kapcsolattartásra a Facebookot, mint én, pár területen mégis ragaszkodnak a „régiből bevált” megoldásokhoz.

Az egyik ilyen a fényképezés. Édesanyám számára a fénykép kizárólag a papírképet jelenti, amelyet közvetítőeszköz nélkül is meg lehet mutatni az ismerősöknek, szomszédoknak. Nekem pedig az jelenti a legnagyobb kényelmet, amikor a mobiltelefonról pár érintéssel tudom kipoztolni a fotót a facebookos üzenőfalra, ugyanis az én ismerőseim elsősorban ott fogják megtekinteni. A papírkép előnye kézzelfogható; ugyanakkor – más nézőpontból – a digitális felvételé is az.

A digitális technológia megjelenése a fotózásban minőségi és mennyiségi ugrást is jelentett. Azáltal, hogy a képek azonnal visszanezhetővé váltak, a rossz fotóktól azonnal meg lehetett szabadulni, a professzionális számítógépes retusozásokkal pedig még varázslatosabbá lehetett tenni őket. Azáltal pedig, hogy az okostelefonokba is kiváló fényképezőgépeket építettek be, szinte bárki bárhol fotóssá is válhatott. Segített ebben az Instagram nevű alkalmazás

is: a kameránkat elsütve számos szűrő áll a rendelkezésünkre, amelyekkel módosíthatunk a fotón, az így feljavított képet pedig azon nyomban meg is oszthatjuk másokkal.

A valójában igen egyszerű trükk miatt az Instagram igazi „game changerré” vált, azaz olyan piaci szereplővé, amely újraalkotja a szabályokat. Máshogyan fotóznak azok, akik Instagramot használnak. Ez pedig a legtöbbször a napokban tudatosult igazán, amikor híre kelt, hogy a legnagyobb közösségi oldal, a Facebook mintegy egymilliárd dollárt fizetett érte. Mindezt egy olyan alkalmazásért, amely egyáltalán nem termel bevételt. Viszont világszerte harmincmillióan töltötték le.

Azok, akik a vétel háttérében meghúzódó okokat találgatják, két fontos szempontot is említenek. Az egyik, hogy az Instagram mögött áll, mintegy tízfős fejlesztőcsapat képvisel akkora potenciált, hogy érdemes ekkora összeget adni a tudásukért és tapasztalatukért cserébe. A másik pedig az, hogy a Facebook képnézegetője némi kívánnivalót hagy maga után, és úgy tűnik, a cég fejlesztői nemigen tudtak ezen javítani.

Mindkettő érdekes megállapítás. Az első arra világít rá, hogy kis fejlesztőcsapatok is érhetnek el hatalmas sikereket, és ebből a szempontból Magyarország esélyei is jók, mivel fejben jobbak vagyunk, mint pénzügyi erő-

EGYHÁZ ÉS VILÁGHÁLÓ

Rovatgazda: Nagy Bence

forrásokban. A második megállapítás pedig azt erősíti, hogy a jól fókuszált termékeknek mindig lesz helyük a nagy, viszont általános céluak mellett.

Denni K. Bermann, a Wall Street Journal Marketplace rovatának szerkesztője így találta az Instagram megvételéről szóló hírt: „Emlékezz erre a napra. Az 551 napos Instagram 1 milliárd dollárt ér. A 116 éves New York Times Co. értéke 967 millió dollár.” És bár elég szerencsétlen dolog összehasonlítani a körtét az almával, mégis úgy tűnik, hogy a közösségi fotómegosztásban óriási lehetőséget látnak a nagyok, nagyjából akkorát, mint az egyik legnagyobb politikai befolyással rendelkező amerikai napilapban.

Gyakran mondják, hogy egy kép többet ér ezer szónál. Egyházi kiadványaink a jó szerzőknek, szerkesztőknek köszönhetően – némelykor az olvasószervezők, korrektorok „részegítésével” – remek olvasnivalót kínálnak. Ugyanakkor napjaink – részben okostelefonokra is optimalizált – internetje az állandó fényképmegosztásra is épül. El kell gondolkodni arról, hogy miként lehetne ezt a szelet a vitorlánkba fogni...

■ NAGY BENCE

EVÉL&LEVÉL

Köszönet a szép műsorért és az adományért

A Sarepta Budai Evangélikus Szeretetotthon idős és fogyatékkal élő lakóinak nevében hálásan köszönöm az Aszódi Evangélikus Gimnázium kórusának, vezetőjének és iskolalelkészének március 30-án előadott, felemelő műsorukat.

Ezenkívül tisztelettel álllok az iskola diákjainak karitatív tevékenysége előtt. A bemutatkozás során megtudtam, hogy 2004-től minden évben egyhetes jótékonyági gyűjtést szerveznek a tanulók egy-egy szociális intézmény számára, és az adományt ünnepélyes keretek között adják át. Ez történt március 30-án is. Az ez évben kiválasztott intézmény a Sarepta volt. Ezúton szeretném megköszönni az iskola vezetőségének és a diákoknak a 300 ezer forint összegű gyűjtött adományt. Ezzel hozzájárultak a fogyatékosokhoz közeljövőben induló építéséhez.

Az Úristen áldását kívánom az iskola vezetőségének, tantestületének és diákjainak az életére.

Erős vár a mi Istenünk!

JEGESI ZOLTÁNNÉ otthonvezető

Gyantán járt a nagyvárad evangélikus óvoda apraja-nagyja

A nagyvárad evangélikus óvodát április 2-án a gyantai óvodások és iskolások látták vendégül. A kirándulás híret az idén is nagy lelkesedéssel fogadták mind a gyermekek, mind a szülei. Hála Istennek, szép, napos idő köszöntött ránk, amikor népes csoportunkkal elindultunk az evangélikus templom elől. Összesen kilencvennyolcan érkezünk Gyantára, ahol a helybeliek nagy szeretettel fogadtak bennünket.

Tartalmas programunk első részeként húsvéti kézműveskört tartottak a gyantai és a békéscsabai Erzsébethelyi Általános Iskola tanárai, a Vasárnapi Iskola Alapítvány pedagógusai. A gyerekek gyorsan beleélték magukat a húsvétujás-festésbe és nyuszivarásba, úgyhogy gyorsan elrepült az idő. Három helyszínen zajlott a program: az iskolában, az óvodában és a kulturális házban. A gyerekek minden kézműves-foglalkozást sorban kipróbáltak, a pedagógusok pedig örömmel ismerkedtek a kollégákkal és az új technikákkal.

Hogy a szülők is hasznosan töltsék az időt, a református templomban filmvetítésre került sor. Soós József helyi református lelkész levetítette Boros Zoltán Fekete vasárnap című dokumentumfilmjét. Ez az alkotás szomorú időket elevenít fel Gyanta múltjából. Felidézi a román seregek 1944. szeptember 24-i bevonulásának véres eseményeit. A falu ártatlan civil lakosságából negyvenheten estek áldozatául az értelmetlen kegyetlenkedésnek. A film megtekintése után a jelenlevők közösen megbeszéltek a látottakat.

HIRDETÉS

Halleluja énekeskönyv

A Bethánia CE Szövetség gondozásában újra megjelenik a Halleluja énekeskönyv átdolgozott, bővített kiadása: 500 evangéliumi ének kottával és gitárkísérettel; 225 régi, jól ismert (a Hallelujah!-ban is megtalálható) ének; kb. 170, az ébredési időben ismertté vált és utána keletkezett ének; kb. 100, az ifjúság körében népszerű, az utóbbi években keletkezett, magyar vagy külföldi forrásból származó ének. Április 30-ig kedvezményes előrendelési lehetőséget biztosítunk: puha kötésű 1200 Ft, kemény kötésű 2500 Ft helyett 2000 Ft. Rendelési cím: Bethánia CE Szövetség, 1094 Budapest, Angyal u. 30. E-mail: info@ce-union.hu.

HIRDETÉS

Országos csendesnap

A Bethánia CE Szövetség szeretettel vár minden kedves érdeklődőt április 21-én, szombaton 10–16 óra között tartandó csendesnapjára, mely egyben éves országos közgyűlése is. Helyszín: józsefvárosi református templom, 1085 Budapest, Salétrom u. 5. A csendesnap témája: „Együtt az úton...” – az emmausi tanítványok története alapján. Részletes program a www.ce-union.hu weboldalon található.

A farkasréti ökumenikus esték következő alkalmán, április 16-án, hétfőn 18.30-kor dr. Blázy Árpád evangélikus lelkész „Hiszem a test feltámadását” címmel tart előadást és vezet beszélgetést. Helyszín: evangélikus-református templom, Budapest XI. ker., Németvölgyi út 138. Sok szeretettel várunk minden érdeklődőt!

Nyugati kerületi ifjúsági nap

Egyházunkban a kerületi ifjúsági napok sorozata március 31-én folytatódott, méghozzá Győrben. A helyi gyülekezet és a gyermek- és ifjúsági osztály közös munkájának eredményeként igencsak „komplex napon” vehettek részt az egyházkerület fiataljai, hiszen egyidejűleg zajlott a hittanverseny iskolákat érintő területi fordulója, és konfirman-

dustalálkozóknak is otthont adott az Öregtemplom és a Péterfy Sándor Evangélikus Oktatási Központ.

A nap színes programját követően útra való áldás, igei gondolatok és az utolsó közös ének után csendesült el a győri Öregtemplom – ki-ki élményekkel, emlékekkel gazdagodva tért haza, megtartva a „lakatparti” során kezébe kapott lakatot vagy éppen kulcsot. A rajtuk található „szélrózsás” ígét („Örömmel meríték a szabadulás vizéből” – Ézs 12,3

alapján) olvasva vált el egymástól a több mint kétszázhatvan résztvevő, egyúttal abban a reményben, hogy nyáron, a fonyódligeti Szélrózsán ismét találkoznak.

■ SZEMEREY BENCE felvételei

FOTO: MÁTYÁS ATTILA

Az erős szél ellenére a gyerekek örömmel vettek részt a sportvetélkedőkön. Közben szép sorban mindenki kipróbálta a szekerezést is (képiünkön). Ez különleges élményt jelentett a városban felnőtt gyermekeknek. Déli egy óraker kipirult arccal és korgó gyomorral telepedtek le a finom ebédhez, melyet a lelkes gyantai szülők készítettek. Reggel óta dolgoztak az anyukák, hogy minden időben készen legyen. Nagy sikere volt a gulyáslevesnek és a fánkknak, melyből sokan kértek repetát. Ebéd után lesétáltunk a Körös-partra, ahol vidám futkározás kezdődött a tavaszi napsütésben.

Gyorsan elérkezett a négy óra, és hazaindultunk. Szülők, gyerekek, munkatársak mind kicsit fáradtan, de jókedvűen ültünk fel a buszra.

Ezúton is sok szeretettel köszönjük a meghívást a gyantai tanítónőnek, Soós Orsolyának, Szabó Edit óvónőnek, Lázár Ibolya nyugdíjas rajztanárnőnek, a Gyantai Református Egyházközség lelkészének és gondnokának. Áldozatos munkájukat külön köszönjük, és nagyra értékeljük, hogy a maroknyi közösség tiszta szívvel látta vendégül gyermekeinket!

MÁTYÁS JUDIT igazgató

Az Ön 1%-ából sokan tanulhatnak

Támogassa adója 1%-ával a Magyarországi Evangélikus Egyház oktatási intézményeit.

HÍREK, HIRDETÉSEK

Meghívó

Nagy István sárszentlőrinci lelkészre, a Dunántúli Evangélikus Egyházkerület püspökére emlékezünk halála 200. évfordulóján, április 22-én Sárszentlőrincen.

Program

14.30: Kiállítás megnyitó a templom sekrestyéjében – dr. Kertész Botond egyháztörténész.

15.00: Ünnepi istentisztelet – igét hirdet: Gáncs Péter elnök-püspök; előadást tart: dr. Csepregi Zoltán egyháztörténész; zenei szolgálat: Pro Artis vonóstrió.

16.00: Nagy István emléktáblájának avatása és sír-emlékének megkoszorúzása.

Az ünnepség után szeretetvendégséget tartunk a parókia udvarán.

Szeretettel hívjuk ünnepünkre!

Az Odeon-Lloyd moziban működő *Egy csepp emberség – Odeon filmklub* április 19-én, 17.30-kor az *O'Horten* című alkotás vetítésével folytatódik. Abban a pillanatban, hogy elmegy a vonat nélküle, Odd Horten (*Baard Owe*), a negyven év szolgálat után kényszernyugdíjazott mozdonyvezető rádöbben, utazása mostantól nem a nyomtatott menetrend és a jól ismert állomások dimenziójában folytatódik tovább. A jövő tele van kérdésekkel: Fog-e valaha repülön utazni? Eladja-e a csónakját? Hogyan kerül a lábára egy vörös, túsarkú cipő? Túléli-e az éjszakai vezetést egy bekötött szemű emberrel a volánnál? Az *O'Horten* című norvég film *Bent Hamer (Dalok a konyhából, Tótumfaktum)* csodálatosan aszimmetrikus látélete az emberiségről. Abszurd vízió nagy lélekkel, némi melankóliával és egyetemes üzenettel.

A vetítés után a moziateremben ezúttal is üdítővel, pogácsával és szeretettel várunk minden érdeklődőt. A jegyár egységesen 800 Ft.

Cím: Budapest XIII., Hollán Ernő u. 7. (A Jászai Mari tértől egy percre.)

Részletes információ: www.odeonlloyd.com vagy 30/902-8669 (*Rados Péter*).

myLuther WWW.MYLUTHER.HU

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból április 15-étől április 22-éig

VASÁRNAP	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
<p>6.40 / m1 <i>A Biblia a magyar képzőművészetben</i></p> <p>7.00 / m1 <i>Református magazin</i></p> <p>9.05 / Bartók rádió <i>Hang-fogó</i> Benne: Bach: Magnificat – BWV 243.</p> <p>9.30 / Mezzo Tv <i>Bach: Máté-passió</i></p> <p>10.04 / Kossuth rádió <i>Baptista istentisztelet közvetítése a szegei baptista imaházból</i> Igét hirdet: Balog Barnabás lelkipásztor</p> <p>21.30 / Bartók rádió <i>Az emberi hang dicsérete</i> Jacques Loussier: Fények – Barokk mise a 21. századból</p> <p>23.00 / Bartók rádió <i>Dzsesszlegendák: Scott Joplin</i></p>	<p>6.00 / Duna Tv <i>Élő egyház (vallási híradó)</i></p> <p>14.00 / m1 <i>A holokauszt magyarországi áldozatainak emléknapja</i> Élő közvetítés a Holokauszt Emlékközpontból</p> <p>19.30 / Duna Tv <i>Hagyaték (magazinműsor)</i> Az Evangélium – a vizsolyi Biblia</p> <p>23.00 / Rádió 17 (Budapest) <i>Lélekhangoló</i> Az Evangélikus Rádiómisszió összeállítása (www.radio17.hu)</p> <p>23.10 / m2 <i>Ádám feltámadása (német-amerikai-izraeli filmdráma, 2008) (106')</i></p> <p>23.15 / m1 <i>Aranyfészek (kulturális magazin)</i></p>	<p>10.05 / Duna World <i>Delta (tudományos magazinműsor)</i></p> <p>12.45 / Pax Tv <i>Sarepta (dokumentumfilm)</i></p> <p>16.10 / Duna Tv <i>1 könyv</i></p> <p>20.00 / Corvinus Rádió (Sopron) <i>Lélekhangoló</i> Az Evangélikus Rádiómisszió összeállítása (www.corvinusradio.hu)</p> <p>20.00 / Duna Tv <i>A hetedik pecsét (svéd filmdráma, 1957) (96')</i></p> <p>21.20 / Duna World <i>Lyukasóra (irodalmi műsor)</i></p> <p>0.15 / Duna Tv <i>Dvořák: VIII. szimfónia</i> Előadja: a Magyar Rádió szimfonikus zenekara</p>	<p>9.00 / m2 <i>Múlt-kor (történelmi magazin)</i></p> <p>A pesti Konstantinápoly</p> <p>13.30 / Kossuth rádió <i>„Tebenned bízunk eleitől fogva...”</i> A református egyház féléórás</p> <p>14.15 / Duna World <i>Református magazin</i></p> <p>21.15 / Pax Tv <i>Harangszó (magyar dokumentumfilm, 2001) (35')</i></p> <p>21.25 / m2 <i>Maradj talpon! (kvízműsor)</i></p> <p>21.30 / m1 <i>On the Spot (magyar dokumentumfilmsorozat)</i></p> <p>0.40 / m1 <i>Zegzugos történetek</i> Kultúrtörténeti kalandozások Budapesten</p>
CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAP
<p>13.50 / m2 <i>1100 év Európa közepén (magyar ismeretterjesztő sorozat)</i> Felcsík</p> <p>15.00 / Pax Tv <i>Kerékpártúra egyháztörténeti utakon (útifilm)</i> Erős vár a mi Istenünk</p> <p>16.34 / Magyar Katolikus Rádió <i>Dzsesszencia</i> Zenés beszélgetés</p> <p>19.30 / Pax Tv <i>A beilleszkedés kulcsa</i> Mit ér az ember, ha vak?</p> <p>23.25 / m1 <i>Örök Éva (magyar dokumentumfilm, 2006) (84')</i></p> <p>0.05 / m2 <i>A Szövetség</i> Biblia-vetélkedő</p>	<p>5.20 / m1 <i>Hajnali gondolatok</i></p> <p>17.00 / Pax Tv <i>„Szárnyakat adjatok...!”</i> Schäffer Erzsébet újságíró előadása</p> <p>20.00 / Duna Tv <i>Abigél 4./4. rész (magyar romantikus kalandfilm, 1978) (78')</i></p> <p>20.00 / Pax Tv <i>Hét szó az emberért (multimédiás passió)</i></p> <p>21.04 / Kossuth rádió <i>Kultúrkör</i> Benne: XIX. budapesti nemzetközi könyvfesztivál</p> <p>21.20 / Viasat3 <i>Az elszánt diplomata (német-angol filmdráma, 2005) (124')</i></p> <p>22.25 / Duna Tv <i>Napok, évek, évszázadok</i> Tőkéczi László műsora</p>	<p>6.20 / m2 <i>Az Ótestamentum (olasz animációs sorozat)</i></p> <p>12.10 / Duna World <i>Világ-Nézet</i> Ábrahám gyermekei</p> <p>14.50 / m1 <i>A sebes futású folyó (magyar ismeretterjesztő film)</i></p> <p>16.35 / m1 <i>A Szövetség</i> Biblia-vetélkedő</p> <p>20.15 / Mária Rádió <i>Kultúrház</i> Keresztény képzőművészet – Galambos Ádám összeállítása</p> <p>20.55 / Duna World <i>Napraforgók (magyar dokumentumfilm, 2008) (30')</i></p> <p>23.50 / m1 <i>Nagyon zene (koncertfilm)</i> Budapest Bár</p>	<p>6.00 / Bartók rádió <i>Muzsikáló reggel</i> Vasárnapi orgonamuzsika</p> <p>10.30 / Duna Tv <i>Isten kezében</i> Mindszenty-élmémise Szombathelyen</p> <p>11.15 / m1 <i>Balaton-felvidéki református templomok</i></p> <p>12.30 / Vörösmarty Rádió (Székesfehérvár) <i>Lélekhangoló</i> Az Evangélikus Rádiómisszió összeállítása (www.vorosmartyradio.hu)</p> <p>18.34 / Magyar Katolikus Rádió <i>Gregorián énekek</i></p> <p>21.00 / Pax Tv <i>Az ötödik evangélium (útifilm)</i></p> <p>23.15 / Mária Rádió <i>Mégis szeretni</i> Gyökössy Endre tanítása</p>

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (április 15.)

Békét adok, hogy az irányítson, és igazságot, hogy az parancsoljon. Ézs 60,17b (2Kor 4,15; Jn 20,19–29; 1Pt 1,3–9; Zsolt 128) Természetes emberi vágy, hogy békeességben éljünk, és igazság vegyen körül bennünket. Ézsaiás arról ír, hogy az erőszak és a romlás időszaka után Isten egy teljesen más világ ígéretével ajándékozta meg népét. Ma is békétlenség, igazságtalanság, jogtalanság uralkodik a világban. Manapság slágerek az egyetemeken a jogászi, mégis azt tapasztaljuk, hogy egyre nagyobb jogtalanság uralkodik világunkban. Ézsaiás azt hirdeti, hogy maga Isten adja meg a békeességet és az igazságot, ne másról várjuk ezeket. Jézus azt mondta magáról, hogy ő az igazság, és amikor feltámadása után megjelent tanítványainak, azzal köszöntötte őket: „Békesség néktek!” Benne és általa érkezett meg a világra Isten ígérete.

Hétfő (április 16.)

Boldogok, akik békét teremtenek, mert ők Isten fiainak nevezetnek. Mt 5,9 (Zsolt 147,14; Ézs 42,10–16; 1Pt 2,11–17) Máté híres hegybeszéd-gyűjteményéből, Jézus boldogmondásából való ez az igever. Ezekben Jézus azokat mondja boldogoknak, akik a világ szemében és a világ szemszögéből nézve inkább szánlomra méltó emberek. Akik a békeességre törekszenek, akik békét teremtenek ebben a világban, azok Istenhez tartoznak, Isten gyermekei. Sok embernek nem érdeke a béke, a békeesség, hiszen sokaknak igencsak megéri „a zavarosban halászni”. Isten gyermekei nem állhatnak be ebbe a sorba, mert ki kell állniuk az igazság és a keresztény értékrend mellett akkor is, ha az békétlenségnek tűnik. Hiszen Jézusban olyan értékrendet is kaptunk, amelyhez igazodnunk kell. Mégis Jézus mondja Isten fiainak és boldognak a békeességet teremtőket, azokat, akik értékrendjének egyik pillére épp a békeességteremtés.

Kedd (április 17.)

Pál írja: Ha valaki Krisztusban van, új teremtés az: a régi elmúlt, és íme: új jött létre. 2Kor 5,17 (Ez 11,19; Jób 42,7–13/14–17/1; 1Pt 2,18–25) A teremtéstörténet a Szentírás egyik legszebb fejezete. Ebben hitvallásként leírva olvashatjuk, szavával hogyan teremt Isten a káoszából kozmoszt, a rendetlenségből rendet. Jézus szava az igehirdetéseken keresztül el akar érni hozzánk is, hogy a szívünkben új teremtés jöjjön létre. A feltámadott Úr egészen újat adott nekünk, hiszen Istennel való kapcsolatunk rendeződhet. Aki a krisztusi kegyelem erőterébe kerül, az új teremtés részévé válik.

Szerda (április 18.)

Ezért téged áldalak, amíg élek, nevedet imádván emelem föl kezem. Zsolt 63,5 (1Kor 14,15b; 1Pt 1,22–25; 1Pt 3,1–7) Az üldözött és az Isten közelében oltalmat találó ember imádsága szólal meg az e napra kiírt igénkben. Isten közelében és az ő oltalmát megtapasztalva jelentéktelennek tűnik az a veszedelem, amelyet ember okozhat embernek. Aki megtapasztalja Isten közelségét életében, az nem tud nem beszélni róla. A legszentebb oltalmat Jézusban kaptuk meg, akinek érdeméért van okunk áldani az Isten. Fel-emelt kézzel, teljesen és egészen odaszánva...

Csütörtök (április 19.)

Ti választott nemzetség, királyi papság, szent nemzet vagytok, Isten tulajdonba vett népe, hogy hirdessétek nagy tetteit annak, aki a sötétségből az ő csodálatos világosságára hívott el titeket. 1Pt 2,9 (Ézs 61,6a; Jn 17,9–19; 1Pt 3,8–12) Izrael meggettisztelő címeit sorolja fel Péter ebben az igében. De ezt a címet azoknak ígéri, akik Isten élő ígéje által Krisztusban újjászülettek. Jézusban mi is azok lehetünk, akiket ez a cím megillet. Nemzetiségre, lakóhelyre vagy állampolgárságra való tekintet nélkül tartozhatunk hozzá. Akiket kiválasztott arra, hogy hirdessük az ő nagy tetteit. De nem a magunk érdeme vagy a származásunk alapján érdemeltük ki ezt a címet, hanem egyedül kegyelme által.

Péntek (április 20.)

Nemzedékről nemzedékre dicsérik műveidet, hirdetik hatalmas tetteidet. Zsolt 145,4 (Mt 21, 14–15; Lk 23,50–56; 1Pt 3,13–17) Isten minden nemzedék számára szeretné megmutatni csodáit, vezetését. Vannak olyan korszakok, amelyekben az emberek felismerik áldását. Ők nem tudják titkolni az átléteket és megtapasztaltakat. De vannak olyan nemzedékek is, amelyek behunyják szemüket e csodák láttán. A zsoltáros arról tesz bizonyosságot, hogy Isten nem olyan Mindenható, aki néha feltűnik a történelemben, aztán évtizedekig csendben marad, hanem olyan Isten, aki velünk van. Jézus, mielőtt eltávozik a mennybe, azt ígéri, hogy velünk marad a világ végezetéig. Minden nemzedékkel. Van okunk dicsérni őt, mert halála és feltámadása által üdvösséget szerzett minden nemzedék minden tagja számára.

Szombat (április 21.)

Az Úr félelme bölcsességre int. Péld 15,33 (1Kor 8,2–3; Jn 12,44–50; 1Pt 3,18–22) A *Példabeszédek könyve* arról szól, hogy a jövő nemzedék nevelésének és oktatásának legfőbb alapja az Isten félelmére tanítani a fiatalokat. Ha ez hátterbe szorul, akkor vakvágányra fut a jövő generációinak oktatása. Ám az Úr félelme nem azt jelenti, hogy rettegni kell tőle, hanem azt, hogy nagysága előtt meg kell hajolni, s ez elsősorban parancsolatainak megtartásában nyilvánul meg. De vajon tudatjuk-e egyáltalán gyermekeinkkel, mit vár el tőlük az Isten?

■ MENYES GYULA

Evangelikus Élet – A Magyarországi Evangélikus Egyház hetilapja

E-mail: evelet@lutheran.hu • EvÉlet on-line: www.evelet.hu, www.evangelikusselet.hu

Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu • Előfizetés: elofizetes@evelet.hu

Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195.

Szerkesztőségvezető: Boda Zsuzsa (zsuzsa.boda@lutheran.hu). Szerkesztőségi titkár (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Balla Mária (maria.ball@lutheran.hu).

Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). Olvasószerkesztő: Dobsonyi Sándor (sandor.dobsonyi@lutheran.hu). Korrektor: Sinkáné Zombory Katalin (katalin.zombory@lutheran.hu). Tervezőszerkesztő / EvÉlet on-line: Nagy Bence (bence.nagy@gmail.com). Tördelőszerkesztő: Károly György Tamás (evelet@kgyt.hu). Rovatvezetők: Boda Zsuzsa – Új nap – új kegyelem (zsuzsa.boda@lutheran.hu), Hafenscher Károly – Régi-új liturgikus sarok (hafo@lutheran.hu), Kendeh K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Véghegyi Antal – A vasárnap ígéje (antal.veghegyi@lutheran.hu).

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu) 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518;

fax: 1/486-1229. Felelős kiadó: Kendeh K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu).

Nyomdai előállítás: Konsilo Kft. (1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.). Felelős vezető: Nagy Zoltán.

Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj beföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyed évre 3250 Ft, fél évre 6500 Ft, egy évre 13 000 Ft, európai országba egy évre 43 800 Ft (168 euró), egyéb külföldi országba egy évre 51 200 Ft (196 euró). Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsajjával törölni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság. Beküldött kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba zánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzártakor kizárólag a hét végi eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.

